

Neljapäev, 29. mai 2014 Nr 103 (4793) Hind 0,90 €

Esimesed neli kuud möödusid mõrvadeta >> LK 3

TÄNA 16 LK

KUKEKÜLA kui Supilinn

>> LK 7

EESTI LIPUL tuleb 130. sünnipäev

>> LK 13

RAKVERE KOOLIPOISS sai uue koguperefilmi pearolli

13aastane Sten-Markus Rohtla on tubli koolipoiss, kelle valikaine on draamaõpetus, kes laulab kolmes kooris ja on nakatunud teaduspisikuga. Koguperefilmis “Supilinna salaselts” aga hakkab ta mängima hoopis pätipoiss Leod.

TEELE ÜPRUS
teele.yprus@ajaleht.ee

Rakvere reaalgümnaasiumi 7. klassi õpilane Sten-Markus oli üks seitsmest lapsest, kes valiti 5800 soovija seast filmi peaosaliseks.

“Kõige hullem tunne oli siis, kui kolmandasse ja neljandasse vooru jõudsin, see oli nii pingeline. Kui juba filmi sain, tuli rahutunne, et lõplik vastus on käes,” rääkis noormees tunnetest, mis teda valdasid, kuni peaosatäitja kohast kuulis.

Ta läks seiklusliku koguperefilmi “Supilinna salaselts” proovivõtetele tänu sõbrale, kes talle info edastas. Esiti mõtles Sten-Markus end proovile panna etendusega “Kapten Granti lapsed”, aga film tundus põnevam, sest see jääb ju alles. “Ikka mõtlesin ja mõtlesin, siis rääkisin sellest emale, kes mind casting’ule ära registreeris,” jutustas Sten-Markus.

Esimene proov olnud üsna lihtne: lapsed pildistati üles ja väikestes punktides pidid nad näidendi tegema. Edasises kolmes proovis mängisid lapsed erinevaid stseene filmist. Sten-Markus mängis algusest peale Leod, kes on kolmeliikmelise pätikamba pealik. Noormees ise püüdis mõõtu välja ei anna, kuid arvas, et ehk mängis tema kasuks asjaolu, et ta oli teistest pisut vanem. Nimelt saab ta homme 14aastaseks, casting’ule oodati kuni 13aastaseid lapsi. “Eks kiusajad vist olegi veidi suuremad,” arvas ta.

Film võetakse üles suvel Supilinnas. Sten-Markus on võtete eel väga põnevil, sest igal juhul pole võimalik sellist kogemust saada. “Ma väga ootan, millal võtted algavad ja millal film välja tuleb,” ütles ta. Juba praegu tunneb ta end meeskonnas hästi ja saab kõigiga kenasti läbi. Koostööd tuleb teha ka tuntud näitlejatega, kuigi kõiki osatäitjaid Sten-Markus veel ei tea ja kõigi kohta ei tohigi in-

fot jagada. “Väga lahe, kui alguses vaatan neid telekast ja pärast mängin ise nendega koos,” on noormees põnevil.

Näitlemisega on ta tegelenud juba 1. klassist saadik, vahel rohkem, vahel vähem. Kaks aastat on ta reaalgümnaasiumis valikainena draamaõpetust tudeerinud.

Näiteks lavahirm on viimasel ajal sootuks ära kadunud.

“Alles see oli, kui klassis näidendit tegime ja naersime, et nii piinlik on. Aga nüüd tuleb see loomulikult, ei ole enam õudne,” rääkis ta oma edusammudest.

Huvi näitlemise vastu on koguni nii suureks kasvanud, et Sten-Markus mõtleb sügisel tõsiselt näiteringi astuda. Artistiks on ta kogu aeg tahtnud saada. Kuigi ei tea veel, milliseks, teab ta seda, et tema koht võiks olla laval.

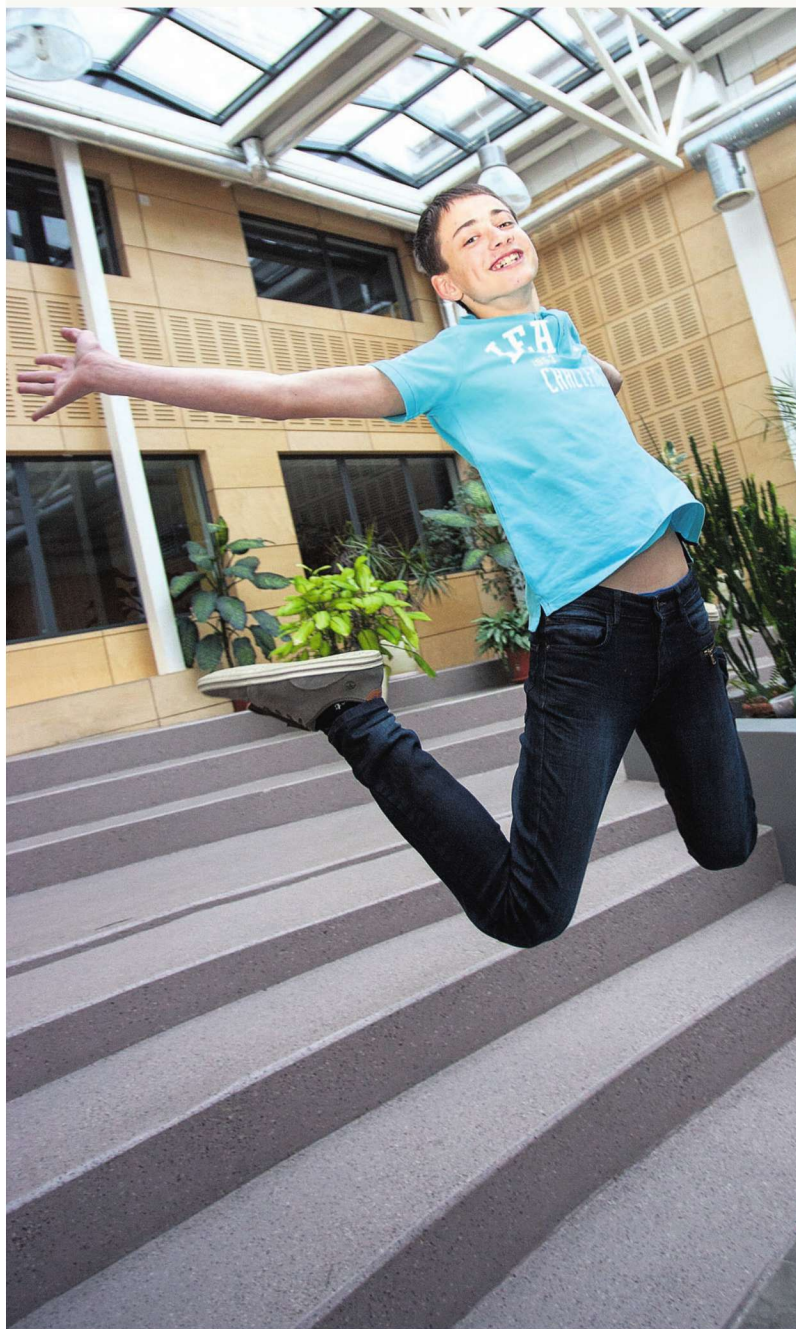
“Supilinna salaseltsi” proovivõtete juhi Oskar Lehema sõnul oli näitlejate valimisel lõpliku otsuse langetamine tõenäoliselt üks raskemaid hetki kogu filmi tegemise juures: “Konkursil käis väga palju andekaid lapsi, kuid valiku tegemisel oli oluline nii lapse enda isikupära kui tema sobivus teiste salaseltslastega.”

Lehema rääkis, et kandidaatide eelnev näitlemise kogemus ei olnud oluline, seega olid oodatud kõik julged lapsed ja täiskasvanud.

Avalikud proovivõtted kestsid ligi kaks kuud ja toimusid lisaks Rakverele veel Tartus, Tallinnas, Pärnus ja Viljandis.

Film on inspireeritud Tartu kirjaniku Mika Keräneni populaarsetest lasteraamatutest, režissöör on Margus Paju, stsenaariumi on kirjutanud Mihkel Ulman ja värskelt Oscari-ga pärjatud Christian Gamst Miller-Harris (Taani). Film valmib koostöös Eesti filmi instituudi, Eesti Kultuurkapitali, Tartu linna ja Eesti Rahvusringhäälinguga.

KOOLIPOISIST pätikamba liidriks

Saada 13aastaselt filmi peaosa täitjaks, teeb Sten-Markus Rohtla tuju suurepäraseks.

MARIANNE LORENTS

Rail Balticu lõplik trass kinnitatakse sügisel

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium kavatses lõpliku Rail Balticu trassivalikuga minna valitsuskabinetit sügisel.

“Ministeeriumil on plaanis minna valitsuskabinetit trassivaliku kinnitamisega selle aasta kolmanda kvartali jooksul pärast võrdlustulemuste avalikustamist ja eskiislahenduste koostamist,” ütles ministeeriumi avalike suhete nõunik Rasmus Ruuda.

Sügisel võiks valitsuskabinet otsustada ka selle, kas trass hakkab läbima loodavat Nabala kaitseala või mitte.

Lühima ehk loodavat Nabala kaitseala läbiva trassivariandi maksumus Harjumaal on hinnanguliselt 362 miljonit eurot, kal-leima, Nabalat mitteläbiva maksumus ligikaudu 500 miljonit. (BNS)

Terrorioht on Euroopa Liidus endiselt kõrge

Euroopa Liidu politseiorganisatsioon Europol ütles, et terrorismioht ühenduse 28 liikmesriigis on hoolimata rünnakute arvu langemisest aasta algul endiselt “akuutne ja mitmekesine”.

Terroriohtude ja -tendide aastaraportis öeldakse, et kõiki ELi liikmesriike ohustavad Süüria kodusõjast naasvad äärmuslased.

Möödunud aastal tapsid terroristid ELis seitse inimest. (BNS)

ILM TÄNA
+11...+17°C

Pilves selgimistega ilm.
Mitmel pool
sajab hoovihma.

SAARLASED TEEVAD DESSANDI RAKVERRE

Täna ja homme on Rakveres külas paarikümneliikmeline delegatsioon Kuressaarest, mida juhib sealne linnavolikogu esimees Toomas Takkis. Rakvere linnavolikogu esimehe Marko Tormi sõnul tulevad saarlased Rakveresse kogemusi omandama ning siinsest asjaajamisest õppust võtma.

Kohtutakse linnajuhtidega, aga ka linna allasutuste ja linnavalit-suse osakondade tööga.

Torm rääkis, et Kuressaare on huvitatud sõprussuhete tihendamisest Rakverega.

“Eks me oleme paljudele positiivseks eeskujuks,” sõnas Marko Torm ja lisas, et teiste linnade ametnikud ja volikogude liikmed käivad päris sageli siin kogemusi omandamas. (VT)

Väike-Maarjas välgutab kõige rohkem

TOOMAS HUIK/POSTIMEES

Välgu-uurija, Tartu ülikooli geograafia osakonna doktorant Sven-Erik Enno tõdes oma doktoritöös, et Eestis esineb tavalisest rohkem välku Kesk- ja Kirde-Eesti piirkonnas.

Välgudetektorite kogutud üheksa aasta andmeid analüüsides nähtus, et Eestis esineb tavalisest rohkem välku Väike-Maarja ja Püssi kandis.

Enno sõnul põhjustavad välk ja teised ohtlikud äikesenähtused parasvöötmes igal aastal olulise osa ilmaga seotud majanduslikust kahjust.

Viimasel kahel kümnendil on välgu löömise sagedus Eestis kasvanud. Kui aastatel 1990–1994 oli Eestis äikest vaid 10–15 päeval aastas, siis viimastel aastatel on see number olnud 20 ümber. (VT)

Juhtkiri

Virumaa Teataja

Eesti tiiger kalpsab ülejäänud Euroopaga juba üsna samal sammul.

Digi-Eesti sörkjooks

Tiigri hüppamist Eestis infotehnoloogiast rääkides enam väga tihti võrdluseks ei võeta, nagu see oli mõned aastad tagasi. Eesti tiiger kalpsab ülejäänud Euroopaga juba üsna samal sammul. Euroopa Liidu (EL) digitaalarengu tegevuskava 2014. aasta tulemustabeli kohaselt on küll Eesti ELi keskmisest ees mobiilse interneti kasutajate osakaalu poolest, kuid lairibapüsiühenduse näitajad on alla keskmise nii kogu riigi arvestuses kui ka maapiirkondades.

Kui ELis keskmiselt on juurdepääs lairibapüsiühendusele 97 protsendil elanikest, siis Eestis saab seda teenust kasutada 87 protsenti inimestest. Neljanda põlvkonna mobiilset interneti kasutab aga Eestis tunduvalt rohkem inimesi ehk 85 protsenti, Euroopas on see näitaja keskmiselt 59 protsenti, teatas Euroopa Komisjon.

“Enamik eurooplastest elab praegu digitaalset elu ja ootab pikisilmi ka uusi lahendusi. Oleme lahendanud internetile juurdepääsu probleemi, kuid erinevused digitaalses oskustes püsivad. Me ei tohiks lasta Euroopas tekkida digitaalselt kirjaoskamatul alamklassil,” kirjutas Euroopa Komisjoni asepresident Neelie Kroes Twitteris.

Inimeste arv, kes kasutavad interneti vähemalt korra nädalas, tõusis Eestis mullu 77 protsendile, ELis tervikuna oli see näitaja 72 protsenti. Pisut üle ELi keskmise on ka iga päev interneti kasutavate inimeste osakaal: 63 protsenti Eestis ja 62 protsenti ELis. Kunagi ei ole interneti kasutanud Eestis 16 protsenti elanikest, Euroopas tervikuna ei olnud kunagi interneti kasutanud 20 protsenti elanikest.

Aina rohkem inimesi teeb oma ostud internetis, kuid paraku jääb Eesti oma 23 protsendiga siiski tugevasti alla ELi keskmisele, mis on suisa 47 protsenti. Piiriüleste ostude osakaalu poolest on aga Eesti muust Euroopast natuke ees: välismaalt ostab interneti teel kaupu 13 protsenti eestlastest ja 12 protsenti ELi elanikest.

Ametiasutustega interneti teel suhtlevaid kodanikke on Eestis 48 protsenti ja ELis 41 protsenti. Ametiasutustele elektrooniliselt täidetud formularide esitajate osakaal on Eestis 30 protsenti võrreldes ELi 21 protsendiga.

Asjaajamist asutuste ja pankadega võrreldes on tööpoolest Eestis elu mugavam, nagu ka sularahata ehk siis kaardiga maksmise võimaluste poolest on Eestis elu lihtsam ja ladusam, kui nii mõneski edukas suurriigis.

Repliik

Siil põõsas

Aastaid tagasi oli rohkesti neid eestimaalasi, kes euroliitu astumise referendumi oma hääle liitumise kasuks andsid. Aga oli ka neid, kes kõhklesid ja kahtlesid: alles me saime ühest liidust välja, kas on ikka mõistlik kohe ennast uude mõllida. Ja hääletasid vastu.

See kõik meenus nüüd, mil europarlamenti valimistel Eesti inimeste osavõtt nii passiivseks jäi, protsent oli tõesti väga madal. Võib-olla on rahvas oma toona antud jah-hääles pettuma pidanud, ühinemine pole nende isiklikku ellu midagi märkimisväärselt head juurde toonud.

Teisalt oodanuks aga inimestelt avaramat maailmapildi nägemist, kodanikutunnet, ja kui soovite, siis ehk ka kavalust. Viimast just seepärast, et poliitiline õhkkond meie ümber on ärev. Millise signaali annab madal valimisaktiivsus meie idanaabrile? Et Euroopa Liidus toimuv ei lähe meile korda? Et parem oleks tõesti ühel hommikul ärgata ja leida ennast Venemaa koosseisus?

Nii et kas on ikka õige valijate vähesust kuuma ilma süüks ajada. Küllap polnud sedapuhku siili põõsast hõiskamas, kuidas oleks tark toimida.

AIVI PARGI

Inimkond sümboolsel taldrikul

FOSFORIIDIPUUDUST MAAILMAS POLE

Eesti TV saates “Vabariigi kodanikud” (13. mai 2014) räägiti muu hulgas ka sellest, et kiiresti suureneva inimkonna toitmiseks oleks lähitulevikus vaja laiendada fosforväetiste tootmist. Juba mõnda aega püüavad Viru Keemia Grupi (VKG) esindajad luua kuvandit, mille kohaselt tuleks inimkonna päästmise nimel võtta lähematel aastakümnetel kasutusele Rakvere maardla fosforiidid.

Alljärgnevalt vaatame, kui palju vastab see kujutus meid ümbritsevale tegelikkusele ja mis inimkonda tegelikult ohustab.

VKG juhatuse liige Jaanus Purga ütles mainitud telesaates, et kui inimesi oleks meie planeedil vähem, siis poleks seda fosforiiti vaja mitte kunagi kätte saada. Kui aga inimkond kiire tempoga kasvab, siis kusa-gilt see vajaminev fosfor ikkagi võetakse.

Missugused on siis praegu meie planeedi fosforiidivarud? Organisatsiooni International Fertiliser Development Center (Rahvusvaheline Väetiste Arenduskeskus) andmetel ulatuvad teadaolevad fosforiiditoorme varud 65 miljardi tonnini, mistõttu fosforiidinälg ei ole maakeral oodata lähema 300–400 aasta jooksul.

Teadaolevatest varudest asub 80% Lääne-Saharas ja Marokos. Ülejäänud 20% hulgas on Hiina ja mõned teised riigid. VKG tellimisel koostatud uuringus (mai 2013) kirjutatakse, et 2011. a olid Eesti maavarade bilansis fosforiidid arvel passiivse varuna suuruses 2,9 miljardit tonni. Seega moodustavad meie fosforiidivarud kõigest 5% maakera teadaolevatest fosforiidilademetest.

Meie ilusal helesinisel planeedil kaevandatakse igal aastal ligikaudu 170 miljonit tonni fosforiiditooret. Eespool mainitud uurimuse andmetel sooviks VKG rajada Rakvere maardlasse kaevanduse võimsusega 4,4 miljonit tonni tooret aastas.

Sellisel juhul oleks Eesti panus maailma üldises fosforiiditoodangus ligi 2,5%. Seega, Rakvere maardla fosforiidi mõju inimkonna toidulaua olukorrale oleks ka parimal juhul tühine ja unistus päästa suurenev inimkond Rakvere maardla fosforiididega kuulub raudselt ilusate utoopiate valdkonda.

Järgnevalt oleks mõistlik uurida, kui suur on tegelikult inimkonna fosforiidinälg. Võib-olla nälg ei olegi? Võib-olla tegeleme juba praegu ületootmisega?

Kujutlege hiiglaslikku taldrikut, millel

JUHAN AARE
ajakirjanik

Praegusel kursil jätkates muutub inimkonna sümboolne taldrik toiduainetega üha väiksemaks. Olukord ei muutuks mitte kuidagi paremaks ka juhul, kui kiiremas korras kõik Eestimaa fosforiidi-maardlad tühjaks kaevandaksime.

Rakvere maardla fosforiidi mõju inimkonna toidulaua olukorrale oleks ka parimal juhul tühine ja unistus päästa suurenev inimkond sellega kuulub raudselt ilusate utoopiate valdkonda.

MONTAŽ. FOTO: LIS TREIMANN

on head ja paremat kogu tänase inimkonna (veidi üle 7 miljardi) toiduvajaduse rahuldamiseks. Kõige mõtlemapanevam on seejuures järgmine tõsiasi: ajakirja National Geographic andmetel läheb ligi 25% maailma toidus sisalduvatest kaloritest ja ligi 50% kogu toidu kaalust raisku enne selle tarbimist. Järelikult – prügikasti lendab ka pool fosforväetistest, mida on toidu tootmisel kasutatud.

Kujutlegem, et jätkame tänasel kursil ka lähematel aastakümnetel. Inimesi tuleb aina juurde, toidu tootmine aga kasvab visalt. Avame väidetava fosforinälgja kustutamiseks üha uusi fosforiidikaevandusi, kuid sellegipoolest muutub taldrik inimkonna jaoks aina väiksemaks. Järjest suuremaks aga muutuvad prügikasti lendavad ja loodusesse rändavad fosfori kogused.

Igal aastal kannavad vooluveekogud põllumajandusest maailmamerre 37 miljonit tonni fosforit (Briti juhtiva päevalehe The Times andmetel). Saates “Vabariigi kodanikud” osalenud Eestimaa Looduse Fondi juhatuse esimees Silvia Lotman ütles, et vaadates keskkonnakaitsja pilguga, ei ole põhjust Eesti fos-

foriitide kaevandamist toetada. Juba praegu on fosforväetiste laialdase kasutamise tõttu reostunud veekogusid maakeral rohkem, kui loodus taluda suudab. Lotmani sõnul peaksime mõtlema hoopis sellele, kuidas mõistlikumalt kasutada seda fosforit, mis on juba ringluses.

Ajakirja National Geographic ekspertide hinnangul ei ole haritava maa pindala suurendamine meie planeedil enam võimalik. Samal ajal ei saa mööda vaadata faktist, et aastaks 2050 tuleks põllukultuuride kasvatamist kahekordistada. Tänapäevaste prognooside kohaselt elab sel ajal maakeral 9–10 miljardit inimest.

Kõikidest toidu kättesaadavuse suurendamise vahenditest oleks kõige tõhusam nälgasurmast pääsemise tee toidu raiskamise määratav vähendamine. Briti meediahiid BBC on alustanud oma telesaadetes jõulist toidukaude vähendamise kampaaniat. Igahel meist on võimalus selle kampaaniaga ühineda oma isiklikus köögis toimetades. Visates riknend või mingil põhjusel kasutamata jäänud toiduaineid prügikasti, viskame sinna ka mingisuguse koguse fosforväetist.

Mis veel? Tuleb tõsta saagikust, võtta kasutusele paremaid viljasorte, kasutada väetisi efektiivsemalt. Üha enam levivad väetisegud, mis vastavad täpselt konkreetse pinnase tingimustele. Samal ajal väheneb oluliselt kemikaalide äravool lähedal asuvatesse veekogudesse.

Pealegi, väetiste hind tõuseb pidevalt, mistõttu põllumehed otsivad alternatiivseid võimalusi taimede kasvu kiirendamiseks ja saagikuse suurendamiseks. Rägavere vallas asuva firma Miila Viss omanik Mati Rebane ütles, et sõnnik viiakse üha enam otse mulda just sellel põhimõttel, et taimedele vajalikud toitained ei lenduks ja sademed neid põllult ära ei kannaks.

Selle aasta aprilli algul avaldatud ÜRO kliimamuutuste raport juhib tähelepanu mõningate ülimalt tähtsate faktidele. Maakera pooluste jääkatte üha kiirem sulamine ja atmosfääri keskmise temperatuuri tõus on käivitanud ahelreaktsiooni, mille tagajärjel teravneb lähematel aastakümnetel oluliselt riikidevaheline konkurents kahe eluliselt vajaliku ressursi omamiseks – need on kvaliteetne joogivesi ja viljakandev maa.

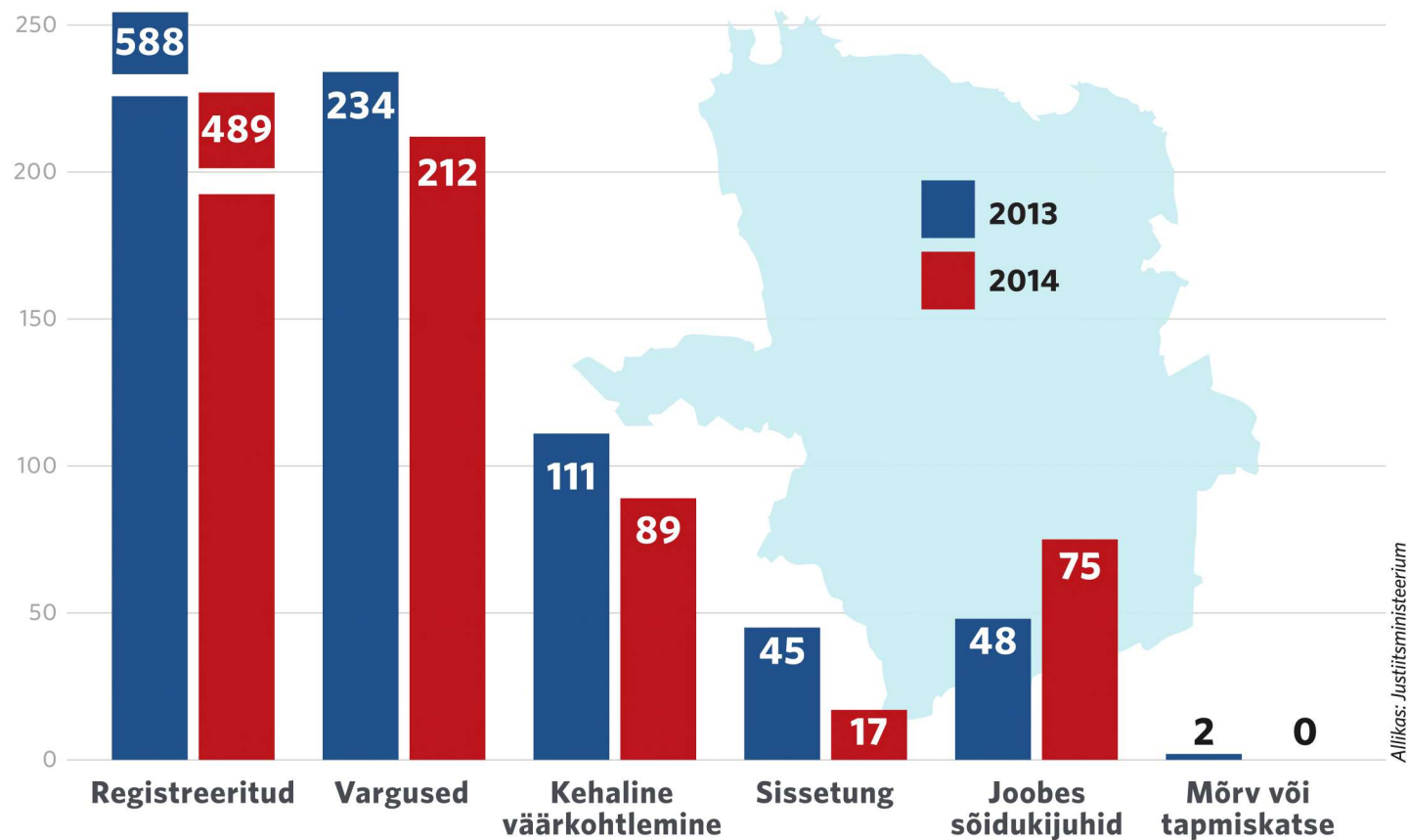
Mida aasta edasi, seda vähemaks jääb nii ühte kui teist. Praegu on Eesti väga õnnelik olukorras – meil leidub rohkesti mõlemat. Mis aga juhtub siis, kui mõistus saab otsa ja alustatakse fosforiidikaevanduse rajamist Rakvere maardlasse, Pandivere kõrgustiku servale, mandri Eesti kõige tähtsamasse veekaevu?

2014. a aprilli lõpus tegi USA kosmosagentuur NASA tähelepanuväärse avalduse. Teates öeldakse, et agentuuri arvates peaks mehitatud kosmoselend Marsile toimuma hiljemalt 2030. aasta paiku. Miks? Põhjus on vägagi praktiline – NASA ekspertide hinnangul liigub inimkond katastroofi kursil. Päikesesüsteemi teisi planeete asustamata pole selle imetajate liigi jätkusuutlikkus garanteeritud.

Praegusel kursil jätkates muutub inimkonna sümboolne taldrik toiduainetega üha väiksemaks. Olukord ei muutuks mitte kuidagi paremaks ka juhul, kui kiiremas korras kõik Eestimaa fosforiidimaardlad tühjaks kaevandaksime.

Seetõttu soovitan fosforiiditoopia kõrval panna ja pöörata erilist tähelepanu Eesti muldade viljakuse säilitamisele, põllumajandusliku tootmise täiustamisele ja meie eriti tähtsa ühisvara – kvaliteetse joogivee – võimalikult tõhusale kaitsmisele. Võiksime alustada sellest, et taastaksime 2006. a likvideeritud Pandivere veekaitseala.

KURITEGEVUS LÄÄNE-VIRUMAAL

Allikas: Justiitsministeerium

Esimesed neli kuud möödusid mõrvadeta

Tänavu saab esimest korda öelda, et esimese nelja kuu jooksul ei pandud maakonnas toime ühtegi mõrva ega tapmiskatset.

TOOMAS HERM
toomas.herm@ajaleht.ee

Mullu esimese nelja kuu jooksul oli neid kaks. Lisaks palju kõneainet pakkunud 15aastase Marily mõrvale Tamsalus registreeris politsei ühe tapmiskatse. Tänavu registreeriti maakonnas esimese nelja kuu jooksul 489, mullu samas ajavahemikus 588 kuritegu.

Mullusega võrreldes on vähenenud vargused, kehalised väärkohtlemised ja sissetungid, kasvanud aga kriminaalkorras karistatavad mootorsõiduki joobes juhtimised. Kui mullu oli neid 48, siis tänavu 75.

Rakvere kriminaaltalituse juht Kalmer Pere ütles kuritegevuse statistikat kommenteerides, et suurem on ka surmaga lõppenud liiklusõnnetuste arv. Tänavu esimese nelja kuuuga oli neid juba viis, mullu samal ajal polnud ühtegi.

Üheks põhjuseks, et politsei on tabanud eelmise aastaga võrreldes rohkem joobes sõidukijuhid, pakkus maakonna kriminaalpolitsei juht, et ühiskond on selle olulisust teadvustanud ja üha rohkem antakse korralvõimudele võimalikest roolijoodikutest teada. Politsei eraldi statistikat ei tee, kui palju on joobes juhte tabatud tä-

helepanelike elanike antud vihjete põhjal.

Kui mujal Eestis on kuritegevus mullusega võrreldes kasvanud, siis Lääne-Virumaal on see 10 protsenti vähenenud. Pere ei osanud öelda, mis on vähenemise põhjuseks. Arvu võib mõjutada ka see, et osa politsei niinimetatud püsiklientidest on kolunud välismaale. Pere tõi näiteks, et inimest kahtlustatakse kuriteo toimepanemises ja ta kutsutakse politseisse, kuid kahtlustatav vastab, et ei saa tulla, sest on näiteks Soomes tööl.

Uuringud on näidanud, et inimesed ei pea kuritegevust

enam nii tõsiseks probleemiks kui aastaid tagasi. Sellele vaatamata soovitas maakonna politseijuht oma varal jätkuvalt silm peal hoida. Seda enam, et suvi on kohe tulemas ja suvehooletumaks muutuma.

Üks levinumaid põhjusi, miks langetakse kuriteo ohvriks, on alkoholi liigpruukimine. See kehtib nii vägivalda kui ka varavastaste kuritegude puhul.

Igal suvel on juhtunud, et korralikult pidutsenud seltskond magab suvemajas õndsate und, kui vargad samal ajal segamatult toimetavad.

Töötajad valisid mainekaimaks suurettevõtteks Rakvere Lihakombinaadi

TNS Emori uuringu kohaselt sai mainekaimaks suurettevõtteks sel aastal Rakvere Lihakombinaat, millele järgnesid Swedbank, Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK), Saku Õlletehas, EMT ja Tere.

Tööandjate maine uuringus oli esikohal aga Eesti Energia, millele järgnesid Tallinna Sadam ja RMK, teatas uuringufirma.

Uuringuekspert Mari-Liis Eensalu selgituse kohaselt väärtustavad inimesed klienti-

de ja tööandjatena erinevaid asju ning see kajastub ka kahes mainitud paremusjärjestuses.

Kui üldise maine pingereas on suhteliselt paremal positsioonil toiduainetööstuse ja ka kaubandusettevõtted, millega inimestel seostuvad vahetud kliendikogemused, siis tööandjatena on kõrgelt hinnatud riigi omanduses olevad infrastruktuuri ettevõtted, mille puhul hinnatakse töökoha stabiilsust. (BNS)

Laekvere vald taotleb riigilt veehoidlate alust maad

Laekvere vallavolikogu taotleb enda omandisse üht maaüksust Paasvere ja kaht Moora külas.

Volikogu esimees Eerik Lumiste selgitas, et maaüksustel asuvad veehoidlad, mis kuuluvad vallale, kuid nende alune maa riigile.

Maa munitsipaalomandisse saamine on vajalik selgema asjaajamise huvides ja selleks, et omavalitsusel oleks kindlustunne. (VT)

Varas puistas sõiduauto

Teisipäeval teatati politseile, et Rakveres Tallinna tänavale pargitud sõiduautoost Audi on varastatud päikese- ja nägemisprillid, e-sigaret, raha, akulaadija ja teisi esemeid. Kahju 303 eurot. (VT)

TOOMAS HUIK

Mullu Veneveres rahvast hullutanud Vennaskond esineb seal taas

Laupäeva õhtul annavad Venevere seltsimajas kontserdi bändid Maria Stuart ja Vennaskond.

Vennaskond esines Veneveres ka aasta tagasi, kui tähistati kohaliku haridus- ja kultuuriseltsi kümnendat sünnipäeva.

“Seekord võttis bänd meiega ise ühendust, et tahaks veel siia esinema tulla. Sellisest pakkumisest ei saanud ju ära öelda,” sõnas Venevere Haridus- ja Kultuuriseltsi juht Eerik Lumiste. Mullu rahvale kontsert meeldis ja Lumiste loodab, et inimesi jagub üritusele ka seekord. (VT)

Päevapilt

MARIANNE LOORENTS

Maavanem Einar Vallbaum on pea iga päev leidnud ennast liikluskorraldaja rollist, sest koju Kundasse sõites avastab ta pidevalt, et ränga avari tagajärjel varisemisohhtlikuks muutunud Sämi silla tõttu liiklust Põdruselt Kundasse suunav märk on pikali kukkunud ning tal tuleb see püsti tõsta. Maavanem rääkis, et suhtles mitu päeva maanteeameti ja aktsiaseltsi Eesti Teed kohalike juhtidega, kuid mingit lahendust ei järgnenud ja nii pöördus ta eile otse maanteeameti peadirektori poole. “Juhtimine on nii kaugele läinud ning miski ei toimi enam,” pahandas Vallbaum, kes lisas, et inimelu ei ole Eesti vabariigis vist tähtis, sest ohutut liiklust ei suudeta või ei tahetagi tagada. (VT)

Tublid õppurid särasid aupäeval

EVA SAMOLBERG
eva.samolberg@ajaleht.ee

“Kui korraga näed nii palju tarku inimesi, saavad enda sõnad otsa,” ütles kolmapäeval Sõmeru keskusehoones toimunud ainetundjate aupäeval Kristall-kotkas OÜ esindaja Aarne Kõue.

Lääne-Viru Omavalitsuste Liit oli kokku kutsunud kõigist kõige tublimad koolilapsed üle terve maakonna – need, kes on oma kooli tublilt esindanud maakondlikel ja üleriigilistel olümpiaadidel.

“Sel õppeaastal osales meie maakonnast üleriigilistel aineolümpiaadidel viiskümmend neli õpilast kuuekümmel korral ja nendest jõudis esikümnesse kakskümmend kuus õpilast,” rääkis Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu tegevdirektor Sven Hö-

MEELIS MEILBAUM

bemägi ürituse avamisel. Üks õpilane, Adele Alavere Vinni-Pajusti gümnaasiumist, saavutas tubli üleriigilise tulemuse suisa kahes aines – geograafias ja inimeseõpetuses.

“Üle mitme aasta on üleriigilistel olümpiaadidel osalejate seas ka kaks väikese kooli, Võsu ja Vasta kooli õpilast. Kõige rohkem oli olümpiaadide lõppvoorudes maakonnast aga Kadrina keskkooli õpilasi, kes

osalesid kuueteistkümmel korral. Veel oli palju õpilasi Vinni-Pajusti gümnaasiumist ja Rakvere gümnaasiumist,” kõneles Sven Höbemägi saalitäiele tublidele õppuritele ja nende õpetajatele.

Õpilaste edule olümpiaadidel aitavad Höbemägi sõnutsi kaasa paljud asjaolud, näiteks see, kuidas koolis õpilast huvitavas teemasse suhtutakse, kas on võimalik ja kas kor-

6000 EUROT

läks maksma europarlamenti pääsenud Indrek Tarandi valimiskampaania.

UNUSTATUD MÕISAD kutsuvad kuuel suvepäeval taas külla

Kolmkümmend kolm mõisat, kus tegutsevad koolid, on huvilistele sel suvel avatud 29. mail, 12. ja 13. juulil, 25. ja 26. juulil ning 9. augustil.

EVA KLAAS
eva.klaas@ajaleht.ee

Miinumprogrammina tehakse igal täistunnil mõisates giidiga jalutuskäik, avatud on näitused ja kohvikud. Koolide tugevuse ja mõisate eripära rõhutamiseks korraldatakse kontserte, töötubasid ja muud huvitavat. Lääne-Virumaalt osalevad tänavu külastusmängus "Unustatud mõisad" Kiltsi, Lasila ja Vasta kool. Kõigis eelnevates külastusmängudes osalenud Muuga mõisakool sel suvel ettevõtmises kaasa ei löö.

"Otsustasime aasta vahele jätta, võimalik, et järgmisel aastal osaleme jälle," ütles Muuga põhikooli direktor Agnes Maasild ja selgitas, et praegu puudub idee, mida uut ja teistmoodi pakkuda. "Sellisel kujul on üritus end natuke ammandanud, eelmisel aastal käis mõnel külastuspäeval mõisaga tutvumas vaid paar inimest," sõnas Agnes Maasild.

Vasta kooli direktor Ülle Viller rääkis, et külastusmäng on mõneti maineüritus, mis võimaldab mõisat ja ühtlasi kooli laiemalt tutvustada. Lisaks miinumprogrammile on esimesel külastuspäeval avatud ka töötuba. Võimalust töötoas meisterdada või uusi oskusi õppida pakutakse kõigil külastuspäevadel.

Vasta kooli direktori sõnul käis eelmisel aastal keskmiselt 70 inimest. "Päevad ei olnud muidugi võrdsed. Oli päevi, kui oli 20 külastajat, ning neid, kui oli üle saja," ütles Ülle Viller, kelle meelest on huvilisi vähem kui võiks. Põhjuseks peab ta seda, et ilmselt asutakse suhteliselt kõrvalises kohas, mis ei kipu tee peale jääma isegi neile, kes on mõisate avastamise tuuri spetsiaalselt ette võtnud. Pealegi on külastusmängu korraldatud suviti aastaid ja paljud huvilised jõudnud juba tutvumas käia.

"Mõnel suvepäeval on küll olnud nii palju rahvast, et inimestel tuleb natuke oodata, enne kui giidiga ekskursioonile pääseb," rääkis Kiltsi kooli õpetaja Kati Hiir. Giidideks on kohaliku kooli õpilased, kelle jaoks on ekskursioonide juhtimine õpetaja hinnangul väga hea kogemus ja eneseteostuse võimalus.

Kiltsi mõis pole huvilistele avatud üksnes külastuspäevadel, vaid igaüks võib sinna sisse astuda kolmapäevast reedeni juuni algusest augustikuu lõpuni. Kohal on ka giid, kes tutvustab mõisahoonet ja parki.

Mõisamäng sai alguse Viljandimaalt 2004. aastal ning laienes järgmisel aastal üle Eesti. Mängu nimi "Unustatud mõisad" on tulnud tõigast, et mõisas paiknevat kooli teatakse küll, kuid ajalooline hoone, varasem staatus ja sellega seotud inimesed on tihti tähelepanuta jäänud.

Kiltsi mõis on lisaks külastuspäevadele juuni algusest augusti lõpuni avatud igal nädalal kolmapäevast reedeni.

Lasila mõisa üks tõmbenumbreid on ilmselt Baeri torn.

2 X ARVET MÄGI

Vasta mõisa jääb suurelt teelt kõrvale.

MEELIS MEILBAUM

Simunas väärtustatakse Struve pärandit

EVA KLAAS
eva.klaas@ajaleht.ee

Täna peetakse Simuna rahvamajas õpilaskonverentsi "Struve geodeetiline kaar ja sellega seotud isikud".

Ettevõtmist korraldava MTÜ Võivere Tuuleveski juhatuse liige Liivika Harjo ütles, et keskpäeval algav konverents on küll eelkõige suunatud lastele Struve pärandi tutvustamiseks, kuid üritusele on oodatud kõik huvilised.

Konverentsil esinevad nii oma ala spetsialistid kui õpilased.

Tõnu Viik Tartu observatooriumist räägib Struve kaarest ning selle tähtsusest, Mairold Kak-

ko Eesti Geodeetide Ühingust aga Friedrich Georg Wilhelm Struvest.

Avanduse külaseltsi eestvedaja Reet Maadla kõneleb Struve pärandi väärtustamisest Simunas. Õpilasettekanded räägivad UNESCO maailmapärandi nimekirjast, geodeedist ja astronoomist Karl Friedrich Tennerist, Avanduse mõisa omanikust geograaf Friedrich Benjamin Lütkest ja Roela mõisnikust Ferdinand von Wrangellist.

"Paljud ei tea, et kuigi meridiaanikaar mõdistati Struve juhtimisel, püstitasid Simuna otspunkti graniitsamba F. B. Lütke ja F. Wrangell," tõi Liivika Harjo välja.

Euroopa Geodeetide Ühing valis Struve, kelle eestvõtmisel rajati aastatel 1816–1855 Maa kuju

ja suuruse mõõtmiseks triangulatsiooniahel, mis ulatub Põhja-Jäämere äärest Musta mere äärde, tänavuse aasta geodeediks. Sellega seoses pühendatakse Struve Väike-Maarja vallas tänavu tavapärasest rohkem tähelepanu.

UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud kaare 34 punkti paiknevad Norras, Soomes, Venemaal, Eestis, Leedus, Valgevenes, Moldovas ja Ukrainas.

Eestist kanti Struve meridiaanikaare punktide nimekirja Tartu tähetorn ja Väike-Maarja vallas asuvad Simuna-Võivere baasjoone otspunktid.

Täna peetav konverents on Pandivere piirkon-

na koolide ja Roela põhikooli 7.–9. klasside õpilastele suunatud projekti "UNESCO maailmapärand kohustab" lõpuüritus.

Mai keskel toimus õpilaslaager, kus tutvuti maamõõduinstrumentidega ja räägiti geodeetilisest kaare mõõtmisest. Lisaks koostasid õpilased rühmatööna õppematerjale, mida saaks kasutada koolis teema tutvustamiseks ja teadmiste hankimiseks. Varem käidi õppereisil Tõravere observatooriumis, Tartu tähetornis ja Ahhaa keskuse planetariumis.

Liivika Harjo hinnangul on ettevõtmine end igati õigustanud. "Lapsed, kes selles projektis kaasa on löönud, on olnud tõesti hingega asja juures ning palju arenenud," sõnas Harjo.

Küljetoimetaja Kristi Ehrlich, kristi.ehrlich@ajaleht.ee, tel 322 9117

LIIGNE KEEMIA pole kunagi hea

Keemilised puhastusvahendid muudavad perenaiste elu tõesti, kuid sageli erinevaid tooteid kasutades on oht oma pere tervist kahjustada.

KRISTIAN TEEDEMA/POSTIMEES

KODU võib haigeeks teha

Me oskame juba uurida toidupakendeid ja sealt tervisele kahjulikke aineid ära tunda, aga samamoodi võivad ohtlikke kemikaale sisaldada köögitarbed, mööbel, kosmeetika ja mänguasjad.

RIINA MARTINSON
riina.martinson@ajaleht.ee

Balti keskkonnafoorumi (BEF) eestvedamisel uuriti kolme Balti riigi elanike verd ja kodusid ohtlike kemikaalide suhtes ning tulemused lubavad järeldada, et inimeste organism sisaldab ohtlikke aineid ja just kodud on ühed mürgistuse allikad.

BEFi tegevjuht Kai Klein rääkis, et nad uurisid ohtlike kemikaalide sisaldust tarbetoodetes, toaõhus, kodutolmus ja inimese veres. Testid näitasid, et kõigi vabatahtlike veri sisaldas ohtlikke aineid. "Miks mänguasjad on elastsed ja värvilised ning diivan niiskust ja mustust hõlgav? Kõiki inimese soovitud omadusi annavad toodetele kemikaalid. Mõni neist on ohtlik," tõdes ta.

Poodi midagi ostma minnes eeldame, et kõik ametlikult müügilolevad tooted on ohutud. Jah, enamikus toodetes ongi inimeste jaoks ohtlikuks tunnistatud kemikaalide sisaldus imeväike ja jääb lubatud piirnormidesse, aga selliseid tooteid on kodu täis. "Me määrime endale peale kosmeetikat, kasutame kodukeemiat, meil on ümber ringi mööbel ja elektroonika. Kõikjal midagi lendub," rääkis Klein.

Kemikaalid jõuavad inimeste kehasse toidu kaudu, samuti saastunud õhku või tolmusakesi sisse hingates või naha kaudu, kui toodetega otseselt kokku puututakse.

Iga aine eraldi imeväikeses koguses ei tee tuntuvalt halba, aga keegi ei tea veel, mis juhtub, kui erinevate ainete mõjud ühendada. Niisugusest kokteilist võivad tuleneda tugevamad või teistsugused tagajärjed, kui neil ainetel on üksikuna. Ehk

just siit tuleb otsida põhjuseid, miks järjest enam inimesi kannatab näiteks allergia või viljakusprobleemide käes.

Kõnealusel uuringus keskenduti eelkõige hormoonsüsteemi kahjustavatele ainetele: ftalaadid, polübroomitud difenüüleetrid ja perfluorühendid. "Testisime väga piiratud hulka võimalikest ohtlikest ainetest," sõnas Klein.

Uuritud ainetest võib laia leviku tõttu välja tuua ftalaadid, mida leiti nii inimeste verest, toodetest kui kodutolmust.

Ftalaate kasutatakse näiteks pehmete plasttoodete tootmisel, aga lisatakse parfüümidessegi. "Neid peetakse hormoonsüsteemi kahjustavateks ja seostatakse sigimisprobleemidega ning neil on mürgistav mõju maksale ja neerudele," iseloomustas Klein. "Väikelaste puhul on juba tõestatud nende ohtlikkus ja alla kolmeaastaste plastmänguasjadesse ftalaate lisada ei tohi."

Kuna pisikesed lapsed kipuvad mänguasju suhu pistma, peaks just lelusid osust eriti ettevaatlik olema. Samal ajal pole valikut teha sugugi lihtne, sest andmeid koostise kohta pakendil ei ole. "Kindlasti on siin arenguruumi ja mänguasjadel võiks olla samamoodi koostise nimekirja pakendil nagu kosmeetikatoodetel," rõhutas Klein.

Nii tasub mänguasju ostes uurida tootmismaad ja usaldada oma nina. "Kui õnnestub pakend avada ja seest tuleb kemikaalidele iseloomulikku lõhna, siis jätke pigem ostmata," soovitas Klein.

Uuringus leiti ftalaate peale mänguasjade vinüültapeetidest, võimlemispallidest, plastist laudlinadest ja sandaalidest ning küünelakist ja parfüümidest.

Klein tõdes, et Hiina toodete suhtes tasub eriti tähelepanelik olla, aga üle lubatud normi ohtlikke aineid leiti Euroopa Liidu riikide toodetestki.

Tervise huvides võiks kodus loobuda kangetest puhastusvahenditest ja kasutada pigem sidrunit, äädikat ja soodat. "Need on olnud kasutusel juba ammustest aegadest, annavad häid tulemusi ja lubavad vältida ohtlikke sünteetilisi aineid," sõnas Klein.

Suvi on paljudes peredes remondiaeg ja mida loodusliku-

maid materjale siin kasutada, seda parem. "Värvid peaksid olema veepõhised ilma orgaaniliste lahustiteta ja mööblist võiks vältida liimpuidust asju," soovitas Klein.

Kõige lihtsam viis oma kodu ohutuks muuta on plasttoidunõud klaasist ja keraamiliste anumate vastu vahetada.

Uut panni ostma minnes tasub vältida teflonpanne, kuna teflonkate võib sisaldada perfluorühendeid.

Siin aga arvestage, et ehkki rahva seas nimetatakse kõiki musta kattega panni teflonpannideks, on teflonpinnaga enamasti vaid kõige odavamad neist.

Seega uurige panni valides pakendilt või müüjalt, kas kate sisaldab teflonit.

Tasub otsida märget, mis

viitab, et kattes ei ole perfluorühendeid kasutatud (PFOA vaba). Alati on hea valik malm-pann.

Kosmeetikatoodete pakenditelt võiks uurida ja vältida parabene, samuti säilitus- ja värvaineid. Mida lühem koostisainete nimekirja, seda parem.

Kodusid uurides leiti kõigist lastetubadest ohtlikke aineid – kokku ligikaudu 40 ainet. Erinevalt toodetest ei ole toaõhu kemikaalide sisaldusele piirväärtusi kehtestatud, küll on aga olemas soovituslikud väärtused.

Lastetubadest leitud ainetest võib kõige problemaatilisemaks pidada formaldehüüdi, mille allika leidmiseks testiti puidust tooteid.

Selgus, et formaldehüüdi sisaldasid kõige rohkem keskmise tihedusega puitkiudplaadidest (MDF) riidulid.

Kodutolmust testiti samu aineid kui verest. Uuritavad ained võivad sattuda siseõhku igasugustest tarbetoodetest või ehitusmaterjalidest.

Kokku analüüsiti 34 ainet ja neist 15 avastati kodutolmus. Kõige enam oli tolmus ftalaate ja pentabromodifenüüleetreid. Seega tasub järgida vana head nõu tube regulaarselt tuulutada, sest saasteained kipuvad toaõhku kogunema.

BEF soovib tooteid ostes tähelepanu pöörata ökomärgistele (Põhjamaade Luik, ELi Lilleke, ÖkoTex, Saksamaa Sinine Ingel), mahetoidu märgistele või sellistele mõistetele nagu PVC-vaba, parabeenivaba või BPA-vaba.

"Ökomärgid annavad kindlustunde, et neis toodetes on võimalikke kahjulikke aineid vähem kui analoogsetes märgita toodetes," sõnas Klein.

AO KONSUM MAKSIMARKET
Laekvere A ja O, Kesk 15 Kunda Konsum, Mäe 33 Rakvere Maksimarket,
Sõmeru A ja O, Puiestee 6 Kadrina Konsum, Viitna tee 4 Lõõtsipi 2
Simuna A ja O, Allika 2

NÄDALALÕPU
PAKKUMISED
NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

**RAKVERE LASTEGRILLVORST
PLOOMIDEGA LAMBASOOLES**

450 g

3:59

2.49

5.53/kg

ALMA TÄISPIIM 3,5%

1,5 l

1:35

0.99

0.66/l

DRAAKON SORBETT 100 ml/ 90 g
maasika-puuvilja, maasika-vaarika

0:55

0.35

3.89/kg

**KARL FAZER PIIMAŠOKOLAAD
TERVETE METSAPÄHKLITEGA**

200 g

2:45

1.65

8.25/kg

**SCOOBY DOO ALKOHOLIVABA
VAHUTAV PEOJOOK**

0,75 l

2:49

1.69

2.25/l + pant 0.08

HELE ÕLU

A.LE COQ ALEXANDER 6x0,568 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga.

Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

4.29

1.26/l + pant 6x0.08

**PAKKUMISED KEHTIVAD
29. MAIST - 1. JUUNINI.**

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarket põhjal 23.05.2014 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

Algab parima mahetootja ja -toote konkurs

23. maist saab esitada kandidaate konkurssidele "Parim mahetootja 2014" ja "Parim mahetoot 2014".

Konkursside eesmärk on tunnustada parimaid mahetootjaid ja -tooteid ning tutvustada neid avalikkusele.

Konkursile "Parim mahetootja 2014" saavad kandidaate esitada organisatsioonid ja üksikisikud, sh kandideerija ise.

Konkursile oodatakse mahetootjate üleminekuaaja läbinud tootjaid, kellel on põllumajandussaaduste tootmine heal tasemel.

Konkursile "Parim mahe-

toode 2014" saavad oma tooteid üles seada ettevõtted ise. Tingimuseks on, et mahetood oleks enne toodete ankeetide esitamise tähtaega turul saada.

Erialaspetsialistidest koosnevad hindamiskomisjonid valivad nii parima tootja kui toote. Võitjad kuulutatakse välja 14. septembril Tallinnas Eesti Vabaõhumuuseumis leivapäeval.

2013. aastal pälvis parima mahetootja tiitli kõõgiljakasvatataja Margus Lille Kiltimäe talu Harjumaalt. Parimaks mahetooteks tunnustati Tammejuure talu kanepiõli. (VT)

Üllar Saaremäe: “... räägib kahtlustest ja kuulujuttudest”

INNA GRÜNFELDT
inna.grynfeldt@ajaleht.ee

Martin McDonagh’ Connemara trilooigiast on teatripublikule ammused tuttavad “Connemara. Üksildane lääs” ja “Leenane’i kaunitar”. Miks “Üks pealuu Connemaras” jõuab lavale alles nüüd?

Seda lugu pole Eestis tehtud, esimest ja kolmandat on teinud Rakvere ja Vanemuine. McDonagh jõudiski esimesena – ilmselt ka esimesena endistest Nõukogude riikidest – just Rakvere teatrisse.

Jaanus Rohumaa selle autori leidis. Kuna meil oli sügiseks 1999 kokku lepitud tema lavastusperiood, tuli ta minu jaoks täiesti tundmatu iiri autoriga, kes oli sama vana poiss kui meie ise. See lõi mul ladva paigast ära. Olen selle autori fänn, eriti mis puutub tema kahte liri trilooigasse.

Oleme Eesti teatritest esimene, kes kõik kolm on ära mänginud. Küll täiesti teises järjekorras: kõigepealt kolmas, siis esimene, nüüd teine. Aga vahet eriti ei ole, mis pidi neid teed.

Miks on keskmine osa lõppu jäänud?

Olen kuulnud paljudest, kes on tahtnud seda ühel või teisel ajal lavastada, aga mingil põhjusel pole asja saanud. Võib-olla esmapilgul ei ole selles niisugust lunastaja kuju nagu Pato Dooley armastusega, mida ta pakub, ja lootusega, mida ta annab, ehkki see ei lähe korda; ja sellist üldlunastajat nagu isa Welsh, kes ilmub välja kolmandas osas, kuigi kõigis eelmisteski temast räägitakse, ja püüab oma elu hinnaga inimesi paika raputada. Otseselt sellelaadset valguskiirt teises osas ei ole, aga ma ei arva, et see oleks põhjus, miks seda lavastatud ei ole.

See on märksa tumedam, pole ühtegi tegelast, kes pöörduks teiste poole, silmis soov aidata ja päästa. Seal nad jorutavad nii-öelda omas mahlas. Kui kahes osas ongi kuritegu tehtud – esimeses osas on tütar ahjuroobiga ema ajud välja löönud ja kolmandas poeg isa maha lasknud –, siis teine osa räägib kahtlustest ja kuulujuttudest. See, mis sõna võib teha, kui see on lendu lastud ... Seitse aastat kestab see kamm. Mees on vangis istunud oma naise autoga surnuks sõitmise eest, aga ikka käib jutt, et ta lõi naisel kirvega pea pooleks. Ühesõnaga – karm külake.

Kas trilooigial on mingi sisemine suhtevõrgustik?

Tegelaskond on kõigis erinev, ükski tegelane ei lähe ühest teise, aga kõigist räägitakse. Trilooigia on üles ehitatud nii, et justkui kõnnid mööda väikest külast ja sind on sisse palutud ühte, teise ja kolmandasse majja. Niisugune külajutu tasand. Kui satud ühte talusse, kuuled ühtede inimeste kohta, kui teise, siis nende kohta, kelle juurest parajasti tulid, ja veel nende kohta, keda sa veel ei tunne, ning kolmandate juures kuuled neist kõigist.

Kuigi pole ühtegi tegelast, kes astuks kolmest lavastusest läbi, on Rakvere teatris niisugune näitleja: Velvo Väli on mänginud kõigis kolmes vanemat venda. Iga kord on erinev vend. Mina olen kõigi kolmega seotud sel moel, et olen mänginud lunastajat isa

MARIANNE LOORENTS

Uuskülas Tooma talus kaevatakse lahti vana hauda. “Üks pealuu Connemaras” jutustab tumeda loo, mida võib teha sõna, kui see on lendu lastud. “Karm külake,” tõdeb lavastaja Üllar Saaremäe.

Welshi ja kaks lavastanud. “Leenane’is” olen korra Velvot asendanud, aga loodan, et kolmandas ei tule mul mängida.

Millest ja millal tekkis teie Iiri lembus?

Eks kuskilt muusika ja muinasjuttude kaudu see tuli. Teadlikult sõnastasin selle endale 1987. aastal, olles ise 17aastane. Seda suuresti läbi muusika. Kuulsin esimest korda ansamblit nimega Pogues ja Shane MacGowanit. Muidugi ilmus aastal 1987 Gary Moore’ilt selline lugu nagu “Over the Hills and Far Away”, kus on keldi trummid ja torupill. Keldi meloodia poeetilis-marsilik, äärmiselt ülev rütm ja ennekuulmatu meloodia löid mulle ikka täiesti uue ukse muusikamaailma. Nii et muusikaga see algas. U2 ka sinna juurde. Sain aru, et need on iirlased, kes teevad jõe põnevaid asju muusikas.

Hakkasin ehitama endale Iiri maailma. Sinna juurde tekkis Oscar Wilde, lavaka ajal sai neid seoseid aina rohkem leida. Muinasjutud sinna juurde. Keldi maailm tekitas minu jaoks täiesti lummava fantaasiamaailma, kuhu mahtus kõik alates lohedest ja päkapikudest ja lõpetades William Butler Yeatsi luulega. See on rida mööda tulnud ja ega ma oskagi seletada, kuidas. Siia maani see toidab mind.

Kui palju kordi olete Iirimaal

käinud? Kas maa vastas kujutlusele?

Esimest korda jõudsin sinna 2000. aastal. See vastas täiesti kujutlusele, sest esimese reisi tegin kahe suurepärase reisiseltsi Ott Sandraku ja Raul Vaiksooga. Nad olid seal küll esimest korda, aga olid enne selle kohta palju lugenud. Olime kaheksase grupiga ja see polnud vahva Dublinis käik, vaid meeletu matk.

Käisime praktiliselt kogu maa läbi peale lõunaosa. Kõigepealt läände Connemara lähistele, sealt hääletasime Raul Vaiksooga Leenane’i külakesse isa Welshi hauale. Tegelikult oli ta Walsh ja vanem mees kui see 33aastane näidendis, uppus ära ka, aga kahtlustatakse, et kõrtsist tulles, mitte jeesusliku eneseohverdusena. Aga see selleks. Käisime selle esimese kahenädalase reisiiga läbi ka Põhja-Iirimaal. Võimas!

Teine kord käisime seal koos Kristiga [abikaasa – toim.], hääletasime lõunaosa läbi. See oli ka täiesti pöörane. Kolmas kord käisin presidendiga riigivisiidil. Nii et kolm korda olen käinud. Sügisel lähen koos tütreaga, vaatame natuke Dublinis ringi ja natuke näitan ümbrust.

Kui satuksin Leenane’i nüüd, 15 aastat hiljem, on seal kindlasti palju muutunud.

Rakveres ja teisteski Eesti teatrites on päris palju iiri asja

aetud. Mis on iirlastes ja eestlastes ühist?

Minu enda jaoks on väga palju ühist. Kogu see lugude jutustamise kunst või see, mida nad räägivad ja kuidas nad räägivad, on mulle väga lähedane. McDonagh’ ja McPhersoni näidendites on midagi, millele ma saan väga hästi pihta, mis on minu asi, ütleme nii.

Eestis on iiri asju kõvasti lavastanud Priit Pedajas, Jaanus Rohumaa on teinud, Vanemuises Tanel Jonas.

Rääkige natuke lavastuse “Üks pealuu Connemaras” trupist. Miks kutsusite Mick Dowdiks Hannes Kaljufjärve?

Hannes Kaljufjärvi on ideaalseim valik eesti teatris selle rolli jaoks. Ta on selline näitlejatiip, kellest – ma kujutan ette – McDonagh unistas, kui ta seda lugu kirjutas. Minu jaoks ei kõla halvasti, kui öeldakse, et see on nii sinu roll, et sa justkui ei peagi mängima. Midagi ürgsarnast on Hannese näitlejakuvandis ja Mick Dowdis.

Ines Aru – sellise paueri ja valmisolekuga selles vanuses naisnäitlejat praktiliselt Eestis ei ole. Kuna ta “Leenane’i kunitari” osaga sai nii hea kontakti, siis nüüd ta mängib seda sõbrannat, kes Magi matustel käis. Niisugune kahestumine.

Velvo puhul polnud küsimustki, ja rollitüübina sobib see talle ka – väga teistsugune, kui need eelmised vennad on olnud. Kui üks oli lausmõrtsukas ja teine abitu armastaja, siis nüüd on tegemist seadusi järgiva politseinikuga. Kõik on äärmiselt erinevad rollid.

Miks valisite mängupaigaks Tooma talu Uuskülas?

Tahtsin teha lavastuse väljas ja suveprojektiina, sest üks pilt on otseselt kalmitul – mehed rinnuni hauas ja loobivad sealt luid ja konte välja. Tahtsin, et kõik oleks võimalikult naturalistlik, et mees ongi sunnitud meie nähes oma naise haua lahti kaevama. Tahtsin, et see pilt oleks õues ja selle kõrval peaks olema hoone, Mick Dowdi kodu, kus toimuvad teised kolm kokkusaamist.

Mulle jäi silma erinevaid kohti. Selle koha omanikud olid tulnud “Leenane’i kaunitari” vaatamast ja küsisid, kuidas mul läheb. Rääkisin õhinal näidendist ja kuidas otsin kohta, siis nad kutsusid. Et neil on just niisugune koht – rehielamu –, nagu meil vaja. Käisime seal ära ja koht tundus mulle igatpidi äärmiselt õige. Juba sinna minok on nagu Leenane’i sõit – tee lähed pöldude vahel, vanad kiviaiad, ahervaremed, kiriku juurest pead ära keerama. Kõik on nagu päris ... See oli täiesti õnnelik juhus.

TEATER

- Martin McDonagh “Üks pealuu Connemaras”.
- Lavastaja Üllar Saaremäe.
- Kunstnik Kristi Leppik.
- Osades Ines Aru, Hannes Kaljufjärvi (Vanemuine), Velvo Väli, Imre Öunapuu.
- Esietendus 13. juunil Uuskülas Tooma talus.

Põhja-Eesti jõgedesse asustati üle 160 000 noorkala

Alates sellest aastast RMK koosseisu kuuluv Põlula kalakasvatustaseme asustas kevadel Põhja-Eesti jõgedesse üle 160 000 lõhe ja meriforelli noorkala. Tegevuse eesmärgiks on taastada lõhe ja meriforelli asurkonnad jõgedes, kus looduslikud populatsioonid on hävinud, ning suurendada püügivaru kutselise ja harrastuskalastuse tarbeks.

RMK Põlula kalakasvatustaseme

juhataja Kunnar Klaasi sõnul asustati Kunda jõe päritolu lõhed Selja, Valge-, Pirita, Jägala, Loobu, Püha- ja Purtse jõkke, Püdisoo jõe asurkonnast pärit meriforellid viidi Püdisoo jõkke ning Püdisoo ja Mustoja koondpopulatsioonist pärit meriforellid Pühajõkke.

“Soovitused selle kohta, millisesse jõkke, kui palju ja millises vanuses kalu asustada, annavad meile Tartu üli-

kooli Eesti mereinstituudi teadlased,” täpsustas Kunnar Klaas. Järgmised noorkalad on plaanis jõgedesse asustada juba eelseisval sügisel.

Kokku asustati 11 päeva jooksul üle 35 000 kaheaastase ja üle 15 000 üheaastase lõhe noorkala ning ligi 98 000 lõhe vastset. Ühe- ja kaheaastasi meriforelli noorkalu asustati üle 12 000. Veekogudesse viidud kaheaastased ka-

lad kaalusid keskmiselt 79, üheaastased 10 ja vastsed 0,2 grammi. Kõikidel ühe- ja kaheaastastel kaladel on edaspidiseks eristamiseks ära lõigatud rasvauim. Kalade rännete uurimiseks märgistati 3000 kaheaastast noorkala individuaalmärgisega. Märgisega lõhed asustati Selja, Valge-, Pirita, Jägala ja Loobu jõkke ning 500 individuaalmärgisega meriforelli Püdisoo jõkke.

Geneetiliste uuringute andmetel on Eestis seni säilinud Kunda, Keila ja Vasa-lemma jõe algupäraseid lõhepopulatsioone, mis on ainulaadsed Soome lahe piirkonnas ja tähelepanuväärsed kogu Läänemere ulatuses. Seetõttu pööratakse Põlulas tähelepanu algupärase lõhepopulatsioonide genofondi säilitamisele ja kasutamisele asurkondade taastamiseks. (VT)

Küljetoimetaja Andres Pulver, andres.pulver@ajaleht.ee, tel 322 9103

KUKEKÜLA on kui Tartu Supilinn

“Meie väikeses linnaosas on koguni kaks kõrtsi,” alustas Kukeküla linnaosa vanem Karl Mäesepp oma “küla” tutvustamist.

ANDRES PULVER
andres.pulver@ajaleht.ee

Hetk hiljem selgus, et kõrtsi on siiski kolm – Carola, Ararat ja Kurva Kodu. Ja kõrtsi järgi on kogu Kukeküla tegelikult nimegi saanud – Kuke tänaval asunud Kuke kõrtsi järgi. Kõrtsmiku nime järgi nimetatud siis tänav ja koguni linnaosa.

Koolimaja paraku enam ei ole. Ja nii tuleb maha matta plaan, mille kohaselt oleks kool Kukeküla kooli nime kanda võinud. Nüüd tuleb hoopis Rohuaia lasteaed.

Kui kunagi oli Malmi tänaval suur lihatööstus ja Härma tänaval elas vorstimeister, siis tänapäeval on Kukeküla uhkuseks Pätsi pagaritööstus.

Pagarmeister Heiki Hallik rääkis, et on Rakveres elanud juba kümmekond aastat, aga enne Jaama tänaval asuva hoone soetamist polnud ta Kukekülle eriti sattunudki.

“Kui ma omal ajal Rakverre tulin, siis räägiti, et Lennuki tänav on õudne kant, tegelikult on siin Lennuki naabruses päris tore ja Kukeküla on igavesti mõnus koht,” kõneles Hallik.

Tema sõnul astuvad Kukekülle inimesed sagedasti Pätsi Sahvrist läbi ja teevad tänavalgi juttu.

Karl Mäesepp kinkis Pätsi Sahvrile avamise puhul kirju kuke kuju, et see ettevõttele õnne tooks ja seda kaitseks.

Ka tema enda koduõuel on tuulelipuks just kukk, sest elab mees ju Kukekülles.

Viimasel ajal satub nii Pätsi Sahvrise kui Kukekülle üldse üha rohkem rahvast, sest porgandikarva rongid on raudtee populaarsust olulisel määral kasvatanud ning rongireisijate arv suureneb pidevalt. Raudteejaam asub ikkagi Kukekülles.

Raudteejaam on ka üheks Karl Mäesepa ja kogu Kukeküla murelapseks. Õigemini asjaolu, et rongiootajatel pole võimalust oma ihuhäda rahuldada.

“Olen näinud küll naisterahvaid põõsas kükitamas,” ütles Mäesepp. “Ega ma neid ei süüdistata, sest häda ei anna häbeneda, aga mingi lahendus tuleks leida,” lisas ta.

Raudteearne kant ongi Kukeküla kõige õnnetum piirkond. Kasvõi tühi plats, mis Mäesepa kodumaja vastas. Kunagi kavandati sinna bussijaama ja võeti puud-põõsad maha, nüüd keerutab tuul seal tolmu üles või peksab vihm maa mudaseks.

Malmi tänaval on Kukeküla ainuke mälestusmärk, mis meenutab Eesti esimest naisprofessorit farmatseut Alma Tomingat.

Kui Rakvere Majaomanike Selts mõni nädal tagasi linnale igakevadise tiiru peale tegi, olevat

Linnuriigi linnaosavanem, Südameapteegi juhataja Tiina Kompus olnud väga üllatunud, et tema eriala suukujule on Rakveres mälestusmärk.

“Üks vanem apteeker hoolitseb selle kivi ümbruse eest, nüüd lubas Tiina Kompus ka öla alla panna,” kõneles Karl Mäesepp.

Jaama tänava ääres on laste mänguväljak, millega mõni aasta tagasi probleeme oli, kuid mis viimasel ajal päris hästi korras ja lastel aktiivses kasutuses.

Purskkaev raudteejaama kõrval pidavat Mäesepa sõnul aga eriti meeldima vastas oleva suure kortermaja elanikele.

Kukeküla kõige kuulsam elanik on Mäesepa arvates muusik Bonzo, kes elab Sepa tänavas.

“Mõnus vaikne madalate majadega linnaosa, nagu Supilinn Tartus,” arvas Bonzo Kukeküla kohta.

Tema hinnangul on see parim kant Rakveres, kus elada. Eks mehe arvamust võib natuke ikka uskuda, sest on ta ju elanud päris mitmel pool Rakveres.

“Röömsad napsisõbrad on naabrid, aga mind nad ei sega,” lisas Bonzo.

Linnaosavanema arvates on aga just Bonzo kodu lähisel, Sepa ja Kauba tänava nurgal, Kukeküla kõige probleemsem maja, kus elamas kahtlane seltskond ja kuhu politseil on päris sageli asja.

“Muidu on meil rahulik ja inimesed on toredad,” kinnitas Mäesepp.

Tegelikult on ka Mäesepal endal politseiga tegemist olnud ja teda taheti avaliku korra rikkumise pärast

suisa arestikambrisse plate peale viia.

Nimelt oli Võidu tänava ääres kunagi punane kivimaja, kus omal ajal oli vene kooli ühiselamu, mis aga tühjaks jäi. Mingil ajal oli hoones kauplus, siis taheti sinna kõrts teha ja alustati isegi maja remondiga, kuid see jäi pooleli.

Lapsed tikkusid katusega hoonesse mängima, see oli muidugi väga ohtlik.

Nii korraldas Mäesepp koos Samuel Golombiga suure aktsiooni. Ajakirjandus kutsuti kohale ja Võidu tänav pandi kinni ning autosid enam läbi ei lastud.

“Linnajuhiid küll pahandasid ja palusid, et me ei teeks midagi, aga kirju ja pöördumisi oli tehtud palju, ent midagi ei muutunud,” meenutas Mäesepp.

Kuigi politsei pidi mehed peaaegu arestikambrisse viima, lõppes kõik siiski õnnelikult ja ka maja lammutati kiiresti maha.

“Nüüd on jällegi meel kurb, sest Rimi kauplus, mis sinnasamasse naabrusesse ehitati, seisab tühi ega leia rakendust, samamoodi on tühi endine tuletõrjemaja,” lausus Karl Mäesepp.

3
kõrtsi on Kuke
kõrtsi järgi
nime saanud
Kukekülles.

SUVI AITAB RAKVERE LINNAOSADEGA TUTTAVAKS SAADA

Kui Tallinnas on linnaosavanemad poliitilised figuurid, siis Rakvere 19 linnaosa vanemad on ametis ühiskondlikel alustel, poliitikat ei tee ja ametisse ei ole neid nimetanud mitte linnavõim, vaid hoopis majaomanike selts.

Rakvere Majaomanike Seltsi juhatuse esimees Karl Mäesepp rääkis, et linnaosavanemate peamine roll on info vahendamine. “Nii oma linnaosa murede viimine linnavõimuni kui ka inimeste abistamine linnaga suhtlemisel,” täpsustas Mäesepp.

Tema sõnul peaks linnaosavanem olema kindlasti oma “külale” eeskujuks. “Krunn peaks ikka korras olema ja napsilemb ei tohiks ta ka olla,” arvas Mäesepp.

Rakvere Majaomanike Selts ja linnavalitsus teevad päris usinalt koostööd, aga kõik ei klapi ka. “Tegime linnavalitsusele ettepaneku, et

voiksime linna päevadel ühise telgiga välja minna,” kõneles Mäesepp. Telgis oleksid linnaosavanemad ja linnaametnikud kuulanud linna rahva muresid ja ka ennast tutvustanud.

Paraku leidis linnavalitsus, et seda pole vaja. “Valimisi pole tulekul, muidu oleks küll vaja olnud,” kommenteeris Karl Mäesepp.

Majaomanike selts on kõige selgemini esil aga ilmselt igal aastal jõulude ajal, mil linnaosavanematest jõuluvanad koos päkapikkudega käivad Rakvere sotsiaalasutustes, kohtuvad linnakodanikega ja külastavad eakamaid linlasi.

Rakvere linnaosad on enamasti ajaloolise taustaga, päris uusi on vaid mõni üksik.

Kokku on linnaosad 19 ja suve jooksul heidab Virumaa Teataja pilgu igapähele neist, tehakse juttu linnaosavanemate, ettevõtjate ja elanikega. (VT)

Kukeküla linnaosa vanem Karl Mäesepp on veendunud, et linnaosavanema maja ümbrus peab olema piinlikult korras. Tema koduaed väärib kindlasti esile tõstmist.

MARIANNE LOORENTS

RAKVERE LINNAOSAD

Lapse UNI on väärtuslik!

Lapse arengu ja heaolu seisukohalt on uni kriitilise tähtsusega. Lapse unega seotud probleemid, nagu öine ärkamine ja uinumisraskused, on aga väikelastega peredes üsna tavalised.

MERIT LILLELEHT
Eesti Unekooli Ühing
toimetus@virumaateataja.ee

Lapse une pikkus ja kvaliteet mõjutavad muu hulgas lapse päevast olekut, vähene ja/või ebakvaliteetne uni võib põhjustada ärrituvust ja käitumisprobleeme. Lapse unerütmi häiretest ja magamisprobleemidest kurnatud vanemad on tihti suure psüühilise surve all, tekkida võib näiteks masendus, võimalus lapse väärkohtlemiseks, esineda võivad vaimse tervise probleemid, paarisuhete probleemid. Seetõttu on oluline toetada õigel ajal lastevanemate vastupidavust ja paarisuhet ning anda neile vajalikke teadmisi lapse unest, arenguetappidest, unekooli meetodi kasutamisest.

Üheks lahenduseks võib olla unekooli meetod, mis keskendub just väikelaste uneharjumuste õpetamisele, hea unehügieeni tagamisele ja uneprobleemide ennetamisele. Eestis ei ole varem ametlikult unekooli meetodeid tutvustatud ega unekooli teenust osutatud.

Mujal maailmas on see aga kujunenud tavapäraseks avalikuks teenuseks, mida osutavad vastava väljaõppe saanud spetsialistid. Näiteks USAs osutavad teenust litsentseeritud unekooli nõustajad eraviisil, Soomes korraldab ja rahastab teenust kohalik omavalit-

Kogemused ütlevad, et lihtsam on kohe alguses lapsele õiged unevõtted selgeks õpetada kui hiljem halbu harjumusi välja juurida.

ELMO RIIG

sus ning abi annavad vastava koolituse läbinud nõustajad.

Hoolivatele lastevanematele suunatud interaktiivne nõustamiskeskond www.unekool.ee pakub vajalikku infot ja tuge väikelastega peredele positiivsete uneharjumuste kujundamisel.

Unekooli eesmärk on beebi ja perekonna unerütmi korrastamine. Unekool on mõeldud perekondadele, milles olakse beebi uneraskuste tõttu kurnatud ning soovitakse lapsele tervislikku und.

Kogemused ütlevad, et lihtsam on kohe alguses lapsele õiged unevõtted selgeks õpetada kui hiljem halbu harjumusi välja juurida. Eduka unekooli aluseks on eakohane päevakava, õige toitumine (et magama minnes oleks ikka kõht täis), piisav lähedusutunne päevastes tegemistes.

Unekooli meetodika tugineb "leebe unekooli meetodile", mille arendaja on professor Klaus Minde Montreali ülikoolist. Soome jõudis see meetod psühholoog Katja Rantala kaudu.

Leebe unekooli filosoofia järgi luuakse lapsele selge päevarütm ning toetatakse tema vajadust päevasel ajal aktiivselt suhelda. Unekooli tegevusprintsipiidid on dialoog, avatus, usalduslikkus, paindlikkus, individuaalsus, kasvatuspartnerlus ja lapse huvide kaitsmine.

Unekooli teenus aitab ja toetab peresid lapse regulaarse päeva- ja unetsükli kujundamisel. Eesmärk on saavutada pere heaolu, tugevdada paarisuhet ja taastada jõuvarud lapsega koosolemiseks.

Unekooli meetodeid ei tohiks ra-

kendada alla kuuekuuste laste puhul, sest nende närvisüsteem ei ole veel piisavalt välja arenenud ning unetsükli ei ole paigas. Et unekooli meetod on siiski "muudatuse elluviimise protsess", peab enne alustamist olema kindel, et laps on nii füüsiliselt kui vaimselt terve.

Iga muudatuse elluviimisega võib kaasneda trots, vastupanu, piiride kompamine ning see võib nii lapse kui vanema jaoks olla kurnav. Kui kahtlete, võib alati pidada nõu oma perearstiga. Unekooli meetodeid ei tasu rakendada ka siis, kui lapsevanem pole oma otsuses järjekindel.

Lapsele teeb suuremat kahju seose- tu kasvatusstiil ja iga päev muutuv elukorraldus. Palju enam kui paaril öhtul

torisedes magama jäämine teeb lapsele kahju arusaam, et lapsevanem ei suuda selgeid piire kehtestada ja oma lapsele turvalist kasvuruumi tagada.

Kuna unekooli meetodid on Eestis veel vähe levinud, on tekkinud väärarusaamad unekoolist kui lapse kiusamisest.

Oluline on leida enda pere jaoks sobiv meetod ja lahendus. Unekooli meetodeid on erisuguseid. Alates "nutta laskmise unekoolist" kuni leebete variantideni (tulemused võivad võtta aega kuni kuu). Unekooli stiili valik on iga pere otsus ning peaks sõltuma lapse temperamendist ja omapäras. Unekooli meetodite suurim kasu on see, et nad annavad kindla struktuuri, süsteemi, meetodi, mille abil on kergem muutust läbi viia.

Euroopa narkoraport: Eesti asub narkosurmade poolest jätkuvalt eesotsas

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) avaldatud igaaastane Euroopa uimastiprobleemide aruanne toob välja, et 2012. aastal paistis Eesti silma üledoosidest põhjustatud surmade ja uute HIV-juhtude kõrge arvuga.

Kui Euroopas üldiselt 2012. aastal uimastite üleannustamisest põhjustatud surmajuhumid vähenesid, siis mõne riigi, sealhulgas Eesti puhul, oli märgata hüppelist tõusu (38%), mis tõstis meid riikide seas etteotsa. Kui Euroopa keskmine üledoosidest tingitud suurem täiskasvanute seas (15–64aastased) oli hinnanguliselt 17 surmajuhumit miljoni elaniku kohta, siis Eestis oli see 191, meile järgnesid Norra (76 surmajuhumit miljoni elaniku kohta), Iirimaa (70), Rootsi (63) ja Soome (58).

Tervise arengu instituudi teaduri Katri Abel-Ollo sõnul on praeguseks olukord muutunud. "2013. aasta andmetel langesid meil üledoosidest tingitud surmad absoluutarvudes 170-lt 120-ni," ütles teadur. Enamasti on Eestis üledooside põhjustajaks äärmiselt tugevatoimeline sünteetiline opioid fentanüül, mis teistes riikides ei ole nii laialdaselt levi-

nud. "Üledooside langus 2013. aastal oli tingitud nii naloksooniprogrammi käivitamisest kui ka politsei efektiivsusest tööst fentanüüliga kaubitsejate vastu võitlemisel," sõnas Abel-Ollo.

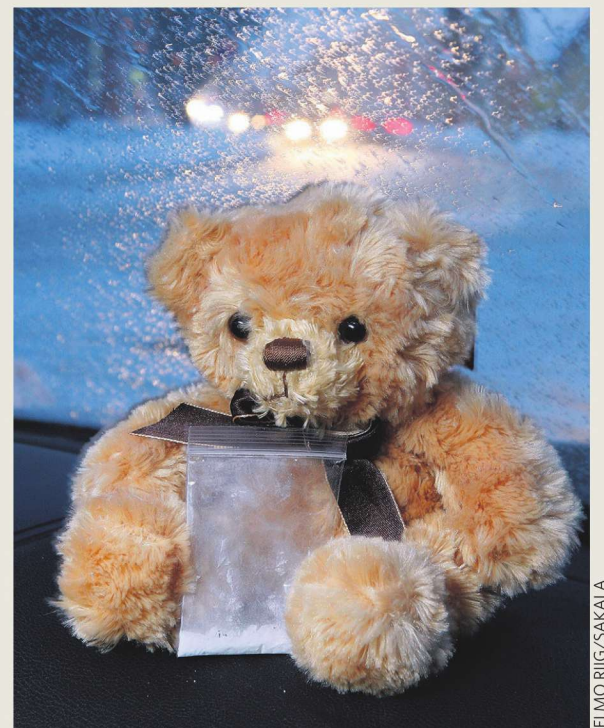
Teine valdkond, milles Eesti probleemseks välja tuuakse, on uued HIV-nakkusjuhud. Koos paari teise riigi andmetega mõjutab see näitaja negatiivselt suundumusi kogu Euroopas, kus üldine HIVi nakatumise esmasjuhtude esinemise tendents on vähenenud.

"Kuigi Eestis on viimase kümne aasta jooksul uute HIVi nakatunute arv oluliselt langenud – 79% võrra vahemikus 2001–2012, on uute juhtude arv 100 000 elaniku kohta jätkuvalt kõrge. 2012. aastal oli meil 100 000 elaniku kohta 235 uut juhtu ning eelmisel aastal sarnasel tasemel ehk 246," rääkis teadur. Ta lisas, et süstivate narkomaanide seas püütakse HIVi levikut piirata ja stabiilsena hoida, pakkudes kahjude vähendamise teenust, nagu süstlavahetus ja nõustamine, ning narkomaaniaravi ja HIVi testimise võimalust.

Üldine uimastialane olukord on Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekes-

kuse hinnangul küll stabiilne, kuid tekkimas on ka uued ohud seoses sünteetiliste uimastitega, sealhulgas stimulantide, uute psühhoaktiivsete ainete ja ravimitega, mida tarvitatakse muutuv Euroopa uimastiturul üha rohkem. Uute ainete kogused ja kättesaadavus suurenevad endiselt. Eelmisel aastal teatati Euroopa Liidu varajase hoiatamise süsteemi kaudu 81 uuest uimastist. Viimaste aastatega on juurde tulnud 350 uut ainet.

Uusi psühhoaktiivseid aineid, mida rahvusvahelise õiguse alusel ei kontrollita, müüakse tihti legaalselt ja nende väljatöötamisel on sageli eesmärgiks olnud keelatud ainete mõju jäljendamine. Ka Eestis on uute psühhoaktiivsete ainete kiire kontrolli alla panemine jätkuvalt päevakorras ning esimesed sammud selleks on juba tehtud. Tänavu 19. mail jõustusid narkootiliste ja psühhotroopsete ning nende lähteainete seaduse muudatused, kus defineeriti uus psühhoaktiivne aine ja pandi seaduslik alus nende ainete varajase hoiatuse infosüsteemile VAHIS. (Med24.ee)

ELMO RIIG/SAKALA

Jaanituli
21. juunil kell 18.00

Barto Puhkemajas
Hellad Velled
Õhtut juhib **Marti Viilu**

Pilet 7€ Arveldame sularahas.
Lapsed ja pensionärid 5 €. Alla meetri mehed tasuta.

Tel 5866 6698 bartomaja@gmail.com
Kulina küla, Vinni vald, Lääne-Virumaa www.baruto.eu

Sushi Tigeri
Leiliviskamise võistlus

Laupäeval, 7. juunil kl 18.00
Rakveres Tallinna 12 (Sushi Tigeri parklas)

Osaleda saavad nii meeskonnad (kõige rohkem kuus inimest), kui ka üksikvõistlejad.
Toimuvad eelvoorud ja üks finaalsoor. Vanus alates 18 a.
Võistlejad osalevad omal vastutusel.

Info ja eelregistreerimine tel 621 8282,
info@sushitigeri.ee

Maha aitab jahutada :
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist!

Hotell
Wesenberg

Wesenbergi
KUUR-SAAL
PEALE VÄRSKENDUST
TAAS AVATUD ALATES 02.06.

Tule tutvu! Oleme avatud E–R 11–17ni
Küsi julgelt 322 3480, www.wesenberg.ee

AASIA RESTORAN

Bamboo Garden

TÜKIKE AASIAT
RAKVERES

AVATUD SUVETERRASS!

Päevapakkumised E–R 11–14

TELLI TOIT KAASA!
tel 325 0808 | www.bamboogarden.ee

OLETE OODATUD VALLIKRAAVI 6
E–P kella 11–23

SUSHI TIGERI
PEOTELK

6. ja 7. juunil Tallinna 12, Rakvere
Reedel, 6. juunil
väravad avatakse kell 19.00, peo algus 20.00
Lavale astuvad Kairit Tuhkanen ja Caater
DJ Märt Rannamäe
Pilet 8 €

CAATER
BLACK VELVET

Laupäeval, 7. juunil
väravad avatakse kell 18.00, peo algus 20.00
Lavale astuvad Black Velvet ja Tanel Padar & The Sun
DJ Märt Rannamäe
Pilet 10 €

Kairit Tuhkanen

Kahe päeva pilet 15 €.

Piletid
C R A M O
AGURTRYKKEE
saku
SMIRNOFF
Captain Morgan
ICE

2014 suvehooajal Rakvere Linnuses
PEREÜRITUSED

29. JUUNIL MUINASJUTUPÄEV.
Külla tulevad erinevad lasteteatrid. Näomaalingud, võistlused.

20. JUULIL MÕÖGA- JA MANTLIPÄEV.
Külm- ja tulirelvade esitlused, võitlusendused, töötod.

22. AUGUSTIL ÕUDUSTE ÖÖ.
Näha saab verd tarretavat mustkunsti, ringi kappab peata ratsanik ja kuulda saab kummitusmunkade kontserti.

7. SEPTEMBRIL KESKAJALAAT.
Traditsiooniline laadapäev koos meelelahutusega.
Müüma on oodatud kohalikud käsitöömeistrid.

Võimalus aasta läbi tellida programmi ja pidusööki tähtpäevadeks, firmaüritusteks.

Loomaaed: kanad, kuked, faasanid, lambad, haned, küülikud, kitsed, hobused.
Linnuse vangla.
Junkrute mänguala (väikelastele).

Info ja tellimine
linnus@svm.ee
5333 8160 (müügijuht)
507 6183 (direktor)
www.rakverelinnus.ee
Avatud iga päev 10–19

RAKVERE LINNUS
VIRUMAA MUUSEUMID
MUSEUMS OF VIRUMAA

Vergi Sadama kõrtsi programm

31. mail avamine. Esineb Toomas Anni. (tasuta)
Südaööl üllatus.

21. juunil Vergi jaanituli. Esineb Respekt. (3 €)

5. juulil 2 Quick Start. (piletiga)

12. juulil kaluritepäev. Esineb Mahe. (tasuta)

19. juulil paadiralli lõpetamine.

9. augustil ansambel Compact. (tasuta)

30. augustil muinastuled.
Esineb Jüri Homenja.
(tasuta)

www.vergiport.eu

Tel. +372 55 567 349

e-mail: vergi@helter.ee

Ootame kõiki looduse- ja muusikahuvilisi
21. juunil 2014
 algusega kell 20.00
 Avinurme Puiduaita salongiõhtule

„JÄÄLIND“

Vahvaid lugusid jäälinnust pajatab
 linnusõber Peep Veedla ning muusikat teeb
RIHO SIBUL, kes esitleb ka Peep Veedla
 sõnadele loodud jäälinnulaulu.
 Peale kontserti suundume
 koos Avijõe luhtadele
 linnuretkele ja kuulatame
 linnutundja juhendamisel
 lindude häält.

Salongiõhtu toimub koostöös Eesti Ornitholoogilühinguga ning
 juhatab sisse suve ja puiduaita programmi Avinurme Tünnlaadal.
 Vaatamiseks on eksponeeritud jäälinnu joonistusvõistluse
 parimad tööd. Avinurme Puiduait/AS E. Strauss on Eesti
 Ornitholoogilühingu koostööpartner ning ostes jäälinnu pildiga
 toote, toetate Eesti Ornitholoogilühingu ettevõtmisi.

Jäälinn on AASTA LIND 2014.
 Piletid hinnaga 5 € müügil Puiduaidas alates 01.06.

 Avinurme Puiduait

Seiklus algab Lammasmäelt!

**Suvepäevad Toitlustus
 Majutus Kanuumatkad
 Tenniseväljak**

 LAMMASMÄE

www.lammasmae.ee

SUVESÜNDMUSED TAMSALU VALLAS

31. mail TAMSALU KULTUURI- JA
 SPORDIPÄEV:
 kl 9 laat, näitused, PAIK arengustrateegia arutelu
 kl 10 päeva avamine, 46. laulu ja tantsupäev
 kl 12 spordipäev
 kl 17 mälumäng
 kl 19 näitemäng «ATSIKESELT»
 kl 20 valla tunnustuste üleandmine, tantsukontsert, ansambel MAHE

6. juunil kl 20 PORKUNI SUVEALGUSE PIDU paemuuseumi
 hoovis. Suve laulavad kohale SMILERS ning TANEL PADAR &
 THE SUN. Tantsitab Dj VAIDO PANNEL.

11. juunil kl 18 KLOUN UMMI TSIRKUS Tamsalu kultuurimajas.

22. juunil kl 18–02 PORKUNI JAANITULI Kaieallika kiigeplatsil.
 Jaanimõllu hoiavad üleval OTT LEPLAND ja MEIE MEES.

25. juunil kl 15 allveelaeva Kalev komandöri Verner Hans
 Puuranna kodutalus Naisteväljal mälestusmärgi avamine.

12. juulil kl 14–24 PORKUNI PÄEV ja XIV Eesti ESIVÕISTLUSED
 TUNNISÕIDUS. Võistlused. Tantsuks PS TROIKA Kaieallika
 kiigeplatsil.

13. juulil kl 20 SUVEKONTSERT Porkuni paemuuseumi hoovis.
 2 QUICK START JA 2 KAUNIST DAAMI (ITHAKA MARIA JA EDA INES).

1.–10. aug TAMSALU IV TANTSULAAGER Laagri lõpetab
 MAMMUTKONTSERT 10. augusti õhtul Tamsalu kultuurimajas.

14. aug kl 19–22 JAAN TÄTTE SÜNNIPÄEVAPIKNIK «PEATUS»
 Porkunis Külmaallika laagriplatsil.

20. sept kl 11 XXIX JOOKS ÜMBER PORKUNI JÄRVEDE

21. sept kl 12 PORKUNI LAHINGU 70. AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE
 Vistla lahingupaigas. Sõdurisupp, relvanäitus.
 Küläs KAITSEVÄEORKESTER.

 Tamsalu Kultuurimaja
 Info telefonidel
 5647 0855,
 323 0968

Cantervilla lossi mängumaa – suurim kogu pere mängumaa Lõuna-Eestis.

Mõisa kõrvalhoonetesse on rajatud suur kogu pere mängu-
 maa, kus jätkub tegevust terveks päevaks.

Veepark: 60 m pikkune tuubirada, liumäed, veebatsuudid

Motopark: kardid, ATVD, pörkeautod, akuautod

Batsuudid, ronimislinnak, lasermängud ja palju muud.

Mõisaajastat käsitlev teemapark: võimalus tutvuda mõisnike tegevustega, nende
 toidulaua, muusikariistade ja riietusega ning talupoegade töövahenditega.

 CANTERVILLA LOSS

www.cantervilla.ee

INGLISE PUBI RAKVERE

**IGA PÄEV!
 11–24**

KÕIGE STIILSEM INGLISE PUBI

**PARIM
 ÕLLEVALIK
 VIRUMAAL!**

**TERRASS
 INGLISE AIAS**

 Leia meid facebookist:
 Inglise Pubi

**PRIVAATSAAL
 TÄHTPÄEVADEKS**

VANA VILLEM KÕRTSID

Tallinna 27, Rakvere, tel 322 3082, inglisepub@gmail.com, www.inglisepub.ee

 ROBI PUBI

ROBI PUBIS ROELAS

Hea ja privaatne koht
PIDUDEKS

Avatud R-P.
 Laudade broneerimine
 tel 518 4446.
robipubi@gmail.com

Maitsvalt, mugavalt ja soodsalt!
 Söö kõht täis kohapeal või telli ette ja võta kaasa!

Pizzeria Vesuvio

on söögikoht Tapa linnas Lääne-Virumaal, asukohaga Lai 14.
 Oleme avatud esmaspäevast pühapäevani kella 11-21
 Ettetellimine tel 324 0868, www.vesuvio.ee, oy.allodium@hotmail.ee

Türi Ujula Hostel Tallinna 60, Türi

www.tyriujula.ee/ujula-hostel/

Hostel töötab aasta ringi

**Majutus 17 inimesele,
 koos lisavooditega
 25 inimesele:**

- kaks 4- ja kaks 2kohalist tuba, üks 3kohaline tuba, peretuba, 8 lisavoodit
- kasutada saab kaasaegset kööki
- kõikides tubades TV ja tasuta WIFI
- hostelikoht 20 €/ööpäev, lisavoodi 10 €

Info tel 384 7187, 5666 4223, hosteli perenaine. SA Türi Rahvaspordi Maja

 PALMSE MÕIS

**Pühapäeval,
 22. juunil**

PALMSE MÕISA JAANITULI

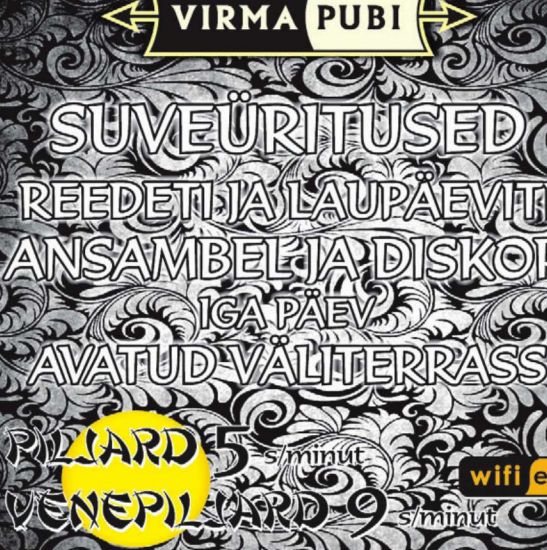
Tantsuks ansambel KARAVAN.

Peole annavad hoo sisse Lahemaa rahvamuusikud.
 Seltskondlikke võistlusmänge viib läbi Ants Viermann.
 Öökontserdil härrastemaja saalis astub üles Keio Soomelt.
 Mõisa tiigil ja aias süüdatakse sajad küünlad.

Pileti hind täiskasvanule 10 € ja lastele (kuni 16 a) 5 €.

www.palmse.ee

VIRMA PUBI

SUVEÜRITUSED

REEDE JA LAUPÄEVI

ANSAMBLI JA DISKO

IGA PÄEV

AVATUD VÄLITERRASS

PILIARD 5 s/minut

VENEPIIARD 9 s/minut

wifi ee

Avatud: P-N 11-23 N 11-01 R-L 11-04
Tallinna tn. 8 Rakvere. Tel. 322 3907 www.virma.ee

**SASSI
TALU**

Jaanalinnufarm

Tel 5665 7199, www.jaanalinnufarm.ee

emt ja VIRU FOLK kutsuvad:

Kaunid Kontserdid Käsmus 2014

05.–11. juuni

N	05.06 Lindpriid
R	06.06 Lenna Kuurmaa ja Karl-Erik Taukar
L	07.06 Jaan Tätte & Udupasun
P	08.06 Vallatud Vestid uue kavaga
T	10.06 Kihnu Virve tänukontsert (erikülalised Kukerpillid, Untsakad, Marko Matvere jt)
K	11.06 Polyphon/Consilium 40 (solistideks Koit Toome, Jaan Elgula jt)

Lisainfo:
kkk.virufolk.ee

Piletid müügil Piletilevis ja kohapeal!

VIRU FOLK

8.-10. AUGUST 2014
KÄSMU

www.virufolk.ee

SUUR SAAMI AASTAI!

Super Hot Cosmos Blues Band,
Kõrsikud, Dagö, Curly Strings,
Tuulelöötsutajad, Indigolapsed,
Henry Laks & Seitsmes Meel,
Jaan Sööt 50 gala,
Sünteri Sassi mälestuskontsert,
Intrigue (NO), Transjoik (NO),
Jon Henrik Fjällgren (SE), Angelit (FI),
Vicki Genfan (US), Iva Nova (RU) jpt.

Sooduspiletid müügil!

Rajaleidja keskus alustab septembrist uues kuues

Rajaleidja keskust tuntakse Lääne-Virumaal ja mujalgi peamiselt karjääriteenuste pakkujana. Sügisest koonduvad kõikides maakondades Rajaleidja katuse alla lõimituna teisedki hariduse tugiteenused.

Lisaks karjääriteenustele hakkab keskus korraldama II tasandi õppenõustamist ja nõustamiskomisjoni tööd.

Uues kuues Rajaleidja keskus asuvad tööle karjäärinõustajad, psühholoog, logopeed, eripedagoog ja infotöötaja. Käimas on avalik konkurss sotsiaalpedagoogi ja karjääriinfo spetsialisti ametikoha täitmiseks.

“Rajaleidja keskuste loomine kõikidesse maakondadesse on ette võetud, sest nõustamisteenuste maastik on kirju ja vajab korraldamist ning ühtlustamist. Tallinnas ja Tartus on kvalifitseeritud spetsialiste piisavalt, maakondades napib nii inimesi kui eelarvelisi vahendeid. Keskuste loomine SA Innove

koordineerimisel aitab seda valdkonda korraldada ja muuta teenused kvaliteetsemaks ja kättesaadavamaks üle riigi,” rääkis Lääne-Virumaa Rajaleidja keskus juhataja Merle Kodu.

Keskuste loomisega soovib riik aidata ka valdasid, kus õpilasi on vähe ja tugispetsialiste madala koormuse tõttu raske palgata. Keskused pakuvad esimese tasandi eripedagoogilist ja psühholoogilist nõustamist kuni 350 õpilasega omavalitsuste koolidele.

“Kuigi teenuse kättesaadavus seeläbi peaks paranema, ei ole esimese tasandi tugiteenused valdadele tasuta. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele on I tasandi õppenõustamise

teenuse kättesaadavus omavalitsuse tagada,” lisas Kodu ja täpsustas, et esimestel aastatel maksab kuni 350 õpilasega omavalitsus 60 protsenti teenuse hinnast (16,74 eurot kontakttund) ja ülejäänud hüvitab riik. Kui palju ühes või teises koolis spetsialisti iga nädal tarvis on, peavad koolid ise ütlema.

“Konkreetsed taotlusi ootas SA Innove koolidelt 15. maiks. Kui vald leiab, et Rajaleidja tugiteenuse ostmise käib üle jõu või ta ei soovi seda, tuleb lahendada eripedagoogi ja psühholoogi teenuse kättesaadavus õpilaste jaoks omal viisil. Rong ei ole selleks aastaks siiski veel läinud ja kui vajadus ikkagi uksele koputab, võib julgelt ühendust võtta,”

jätkas keskuse juhataja. Merle Kodu selgitas, et Lääne-Virumaal koordineerib maavalitsus karjääriteenuste keskust ja VIROLi õppenõustamiskeskust tähistas hiljuti juba oma viiendat tegutsemisaastat. “Mõlemad keskused on teinud head tööd ja loonud maakonnas võrgustiku, kliendibaasi ja usalduse. Hea meel on tõdeda, et enamik mõlema keskuse spetsialistidest jätkab Rajaleidjas täiskoormusega. Kõigi asjaosaliste soov on, et uuendused ja ümberkorraldused arengule hoogu annaksid ja senine töö, vaev ja väljateenitud usaldus vilja kannaks.”

Augusti lõpuni jätkab ka maavalitsuse poolt kinnitatud nõustamiskomis-

jon. Vastavalt riigikogu otsusele korraldab nõustamiskomisjoni tööd alates 2014. aasta septembrist SA Innove läbi maakondlike Rajaleidja keskuste.

Karjääriteenused ja II tasandi õppenõustamise teenused on maakonna lasteadeadele, koolide õpilastele, noortele, lastevanematele ning noortega seotud isikutele (õpetajad, tugispetsialistid, omavalitsuse töötajad) tasuta.

Lääne-Virumaa Rajaleidja keskus alustab oma väikeste ja suurte klientide jaoks tööd 1. septembrist 2014. aastal Rakvere keskkonnas Tallinna tänav 21. Praegu käib hoones remont, et kohandada ruume keskuse vajadustele vastavaks. (VT)

Rajaleidja karjäärinõustamisspetsialistid Ele Linder ja Julia Šarapova (punases).

SILLE ANNUK/POSTIMEES

Dacia Logan MCV

Maksimaalne mahutavus.
Minimaalne hind.

hind alates
8790 €

5 AASTANE
GARANTII
või 100 000 km

Dacia Logan MCV 1,2 16V - keskmine kütusekulu 5,8 l/100km, CO₂ emissioon 135g/km.

DACIA
GROUPE RENAULT

www.wirauto.ee | Saad palju, maksad vähe!

Wiru Auto

Wiru Auto OÜ - Kreutzwaldi 5b, Rakvere

Tel. 329 5560 - e-post: wirauto@wiruauto.ee - avatud: E-R 9-18, L 9-15

Rahvuslik sümbol sinimustvalge

Sinimustvalge värvikolmik on eesti rahvaga kokku kasvanud. Trikoloori värvid on tähtsamaid ja armastatumaid rahvuslikke sümboleid.

JOEL HAUKKA
pensionär Stockholmist

Sinimustvalge lipp on olnud Eesti riigi ja rahva iseolemise, iseteadvuse, võitlusvaimu, vabaduse ja ühtsustunde nähtav ja siduv tegur. 4. juunil pühitseme lipu 130. aastapäeva.

Sinimustvalge sünnilugu

Sinimustvalge trikoloor sündis Eesti ärkamisaja vaimust eesti üliõpilaste seas Tartus. 1870. aasta kevadel koondusid eesti üliõpilased ja nimetasid ennast seltsiks või saksa korporatsioonide eeskujul ka konvendiks. Arvuliselt oli see väike ja tolleaegsete olude tõttu sai tegutseda ainult salaja.

1881. aastal tekkis kavatsus n-ö välja tulla ja ülikoolivalitsuselt oma organisatsioonile ametlik kinnitus saada.

Taotleti toonaste saksa üliõpilaskorporatsioonidega võrdsete õigustega eesti üliõpilastest koosneva korporatsiooni loomist, mida eesti keeles nimetati omavahel ka osakonnaks. Nimeks võeti Vironia ja värvideks sinine, must ja valge. Nii sündiski sinimustvalge värvikolmik.

Värvide küsimus otsustati 29. septembril 1881. aastal üliõpilase A. Mohrfeldti (hiljem eestistatud nimega praost Mäevälja) korteris toimunud koosolekul.

Asjaosaliste hilisematest mälestustest on selgunud, et koosolekul oli põhjalik arutelu ning kaaluti teisi värve, eriti rohelist.

Märkimist väärib, et üliõpilane Jaan Bergmann, kes "osakonna" värvide otsustamisel osales, oli juba pool aastat varem avaldanud luuletuse "Eesti lipp", kus rääkis lipu värvidenäsinisest, mustast ja rohelisest. Kui sama luuletus hiljem uuesti ilmus, oli rohelise asemel valge.

Rahvusvärvide tähendus

Värvide valimisel võib leida kolm motiivi. Esiteks Eesti looduspilti kujutavad värvid: sinine põhjamaa taevase, must viljakandev mullapind ja talvine valge lumikate. Roheline tähistas kodumaa rohelist loodust.

Teiseks lähtuti Soome rahvusvärvidest – sinisest ja valgest –, et rõhutada hõimlust soomlastega ja ühiseid juuri.

Kuna soomlased olid oma rahvusliku ärkamisega eestlastest ees, siis Eestis võeti soomlasi paljudes küsimustes endale eeskujuks.

Kolmandaks, musta värvi põhjenduseks esines ka eesti rahva pikk must orjaöö, kuid ka eesti talumehe must kuub, mis "katab eesti rinda".

Ühe versiooni järgi valitigi samad värvid, mis on soomlastel, ja nende vahele lisati kolmandana must, meenutamaks eesti rahva soomlastest raskemat minevikku.

Võib öelda, et nende värvide valimise motiivid olid rahvuslikud. Tekib tähtis küsimus: kas ja kui palju mõeldi juba siis värvide loomisest kogu eesti rahvale, mitte ainult "osakonnale".

Paljud ütlevad, et mõeldi Eesti värvidele, mida siis veel ei olnud. Tõuke tegeleda rahvusvärvide küsimusega andis konkreetne vajadus.

Eesti Üliõpilaste Selts

Eesti üliõpilaste korporatsioonid ei asutatud. Saksa korporatsioonid, kelle nõusolek oli uue korporatsiooni asutamise eeltingimus, olid sellele vaenulikul vastu ja ülikoolivalitsus taotlust ei kinnitanud.

Kui otsus teatavaks sai, pani Vironia esimees üliõpilane Aleksander Mõtus 1882. aasta suurel reedel trotsiks pähe sinimustvalge värvimütsi ja sõitis voorimehega linna. Seda tuleb pidada esimeseks avalikuks sinimustvalge kombinatsiooni esitlemiseks.

Saksa üliõpilased tungisid Mõtusele tänaval kallale, kiskusid tal mütsi peast, viisid selle kaasa ja tallasid oma korporatsioonis jalge alla.

2004. aastal tähistati Eesti lipu 120ndat aastapäeva piduliku kaarikusõiduga Otepäele. ARVO SAAR

Vähe sellest. Mõtust süüdistati ülikooli ja üliõpilaskonna korra rikkumises ja hoolimata sellest, et ta ennast südilt kaitses, heitis ülikooli kohus ta ülikoolist välja ja tal keelati Tartus elamine. Mõtus läks Peterburi, kus jätkas õpinguid.

1883. aasta kevadel õnnestus Eesti üliõpilaste korporatsioonil ennast ülikoolivalitsuses Eesti üliõpilaste seadusliku seltsina registreerida – Verein der studierenden Esten ehk Eesti Üliõpilaste Selts – ja saksa korporatsioonid ei saanud seda enam keelata.

Vironia värvid olid seltsile jäänud ja neid kasutati seltsi ruumides toimunud kokkutulekutel.

Esimene sinimustvalge lipp

1884. aasta kevadel valmistas vilistlase dr K. A. Hermann abikaasa Paula Hermann Emilie Hermann (tema vend oli EÜSi esimees) ja Miina Hermann (hiljem tuntud helilooja Miina Härma) kaasabil EÜSile suure siidriidest sinimustvalge lipu.

Kuna Tartus oli lipuga esinemine keelatud, sõideti Otepääl kirikuõpetaja vilistlase B. Sperrlingi kutsel ja tema külalistena Otepääl, kus lipp kirikus 4. juunil 1884 õnnistati. Osalesid 16 üliõpilast ja kuus vilistlast.

Õnnistamistalutuse pidas vilistlane Rudolf Kallas, Valga koguduse õpetaja. Lõpulauluna lauldi "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm".

Talitusel valitsenud meeleoludest ja sõnavõttudest ilmnes, et õnnistamine oli tegelikult lipu pühitsemine eesti rahvale. Lipp toodi Otepäält tagasi Tartusse, kus seda hoiti seltsi raamatukogu ruumis.

Kõik kuuldused ja arvamused, et sinimustvalget lippu olevat ka mujal kasutatud või isegi varem nähtud, on osutunud ekslikeks.

Juba enne 19. sajandi lõppu oli sinimustvalge rahvusvärvidenäsinis tuntuks üle maa.

Laulupidudega levis sinimustvalge väljaspool kodumaad, näiteks Krimmis ja Suhhumis esines 1914. aastal kaotatud saksa korporatsioonid.

Eestlastest sportlased viisid sinimustvalge 1912. aastal Stockholmi olümpiamängudele ja maailmameistrist maadleja A. Abergiga jõudis see 1915. ja 1916. aastal New Yorki.

1905. aastal kaotasid saksa korporatsioonid Tartus uute üliõpilaskorporatsioonide loomisel

vetoõiguse. Kõigil korporatsioonidel-seltsidel, mis sel ajal asutati, olid värvide valikus rahvusvärvid, neist asendati ainult ühte või muudeti värvide järjekorda. Sellega avaldasid kõik eesti üliõpilaskorporatsioonid lugupidamist rahvusvärvidele.

Sinimustvalge rahvusliku võitluslippuna

1905. aasta revolutsiooni keerises toodi EÜSi lipp esimest korda avalikult välja Tartus, eesti organisatsioonide rongkäigus. Lippu kanti rongkäigu ees.

Mässulised püüdsid lipule kallale tungida ja rüüseluses said kehavigastusi Jaan Tõnisson ja luuletaja Karl Eduard Sõot. Verise taskurätikuga juhatas Sõot ühislaulu "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm". Nii sai sinimustvalgest poliitiline võitluslipp.

Kui siiani olid sinimustvalge vastu olnud vaenulikul meelestatud baltisakslased ja Vene tsaarivõim, siis nüüd liitusid nendega vasakäärmuslikud muulased.

Samal päeval ülikooli aulas toimunud koosolekul oli Jaan Tõnisson mässulistele üliõpilastele deklareerinud, et see "ei ole mitte teie, vaid see on meie, eestlaste, ülikool".

1917. aasta märtsis Peterburis toimunud suurel meeleavaldusel, millel nõuti Eestile autonoomiat, kandis nii paljud eesti organisatsioonid kui eestlastest sõjaväelaste rühmad sinimustvalgeid lippe. Meeleavalduse mastaapsus avaldas muljet Ajutisele Valitsusele ja ainsana Venemaa vähemusrahvustest anti eestlastele autonoomia.

Revolutsiooni ajal pöördus enamik Vene sõjaväes teeninud eestlasi ja palju eraisikuid kodumaale tagasi. Teel kandis nad tihti mingit rahvusvärvide märki.

Eesti rahvusväeosades kasutati rahvusvärve auastmete ja väeosade tunnuseks, samuti muretsesid üksused endale sinimustvalgeid lippe.

Vabadussõja ülemjuhataja kindral Johan Laidoner võis hiljem täie õigusega väita, et vabadussõjas võideldi ja see võideti sinimustvalgete all. Ka Vabadusristi põhivärvid olid sinine, must ja valge.

Kui iseseisvus oli kindlustatud, leiti, et riigilipu küsimuse peaks otsustama riigikogu riigilipu seadusega. Seadus võeti vastu 27. juunil 1922.

Trikoloor sõja-aastail

1917. ja 1918. aastal toetasid kõik erakonnad Eestis iseseisvust, ainult enamlased jäid alluvaks oma ülevenemaalisele juhtimisele ega muutunud kunagi Eesti erakonnaks. Seetõttu oli nende suhtumine trikoloori negatiivne ja muutus aja jooksul vihkamiseks. 1940. aasta suvesündmustes tõi muukeelne noorukite jõuk sinimustvalge Pika Hermann tornist alla ja rebis puruks. Rahvas pidi rahvusvärvid varjule viima, samuti peideti EÜSi ajalooline lipp.

1941. aasta suvel ilmusid sinimustvalged üle Eesti taas välja. Saksa okupatsioonivõim ei keelanud trikoloori ja vabatahtlikest koosnevad väeüksused kandisid isegi rahvusvärvide tunnuseid.

Kui 1944. aastal Eesti taasokupeeriti, peideti enamik trikoloore. 21. septembril 1944 jõudis sinimustvalge mõned tunnid lehvida Pika Hermann tornis.

Uskumatu ilmutus 24. veebruaril 1987

Teise Nõukogude okupatsiooni ajal oli Eestis sinimustvalge värvikolmiku omanine või kasutamine kuritegu, millega kaasnes ränk karistus.

1959. aastal tähistati välismaal sinimustvalge 75 aasta juubelit suure väärikusega. 1980. aastal Stockholmis toimunud ESTO päevadel oli kesklinn sinimustvalgete lippude ehtes. Vabade maade eestlaskonnale polnud see ainult vabaduse tunnus, vaid ka kohustus, sest Eestis ei saanud rahvuslipp lehvida.

24. veebruaril 1987 ilmus Tallinna vanalinnast hobusel ratsutav mees, kes lehvitas sinimustvalget lippu. See, mida esimesel silmapilgul võinuks pidada ilmutuseks, oli kangelaestegu. Esimesest üllatusest toibunud pealtnägijad tervitasid uhket ratsutajat rõõmuhoisega ja aplausiga.

Sinimustvalgeid oli Eesti NSVs varemgi heisatud, aga Tallinna "ilmustus" on peetud esimeseks ulatuslikuks Eesti rahvuslipu demonstreerimiseks pärast pikki nõukogude võimu aastaid.

Julge ratsamees oli muusik Endel Jõgi, kes liitus Elu Sõna rühmitusega ning sattus KGB tagakiusamise ohvriks. Ta sunniti Eestist lahkuma. 1988. aasta aprillis emigreerus Jõgi koos abikaasa ja tütreaga Austriasse, sealt pool aastat hiljem Austraaliasse, kus elab Endel Riversi nime all siiani.

Trikoloor, millega Endel Jõgi lehvitas, on nüüd hoiul Eesti Lipu Seltsis.

130
aastaseks
saab tänavu
Eesti lipp.

Tantsurühmad võtsid mõõtu Kalevi liikumispool

Rakvere spordiseltsi Kalev igakevadelisel liikumispool tuli žüriil, kuhu kuulusid Mall Kalve, Katre Tamm ja Ülle Jääger, välja valida laureaadi tiitlit väärivad trupid 16 tantsukava hulgest.

Rakveres spordihallis toimunud meeleolukal mõõduvõtul pärjati 1.–3. klassi õpilaste võistluskategoorias laureaadiks Tamsalu ja Tapa ühisrühm Väikesed ja Suured Pipid (kava autor ja juhendaja Anneli Kalamäe). Väike-Maarja tantsurühm Maarjake (juhendaja ja autor Anneli Kalamäe) tuli tantsuga "Ämblikud hoos" laureaadiks 4.–6. klassi õpilaste vanuseklassis.

7.–9. klassi õpilastest truppide seas pälvis esikoha Kerli Relli juhendamisel esinenud Tamsalu kultuurimaja tantsurühm 154 R tantsuga "Minu tee". Kadrina tantsutrupp Cadencia võitis esikoha 10.–12. klassi õpilaste hulgas tantsuga "Helisev loits" (autor ja juhendaja Marge Mägi).

Žürii eriauhinna vääriliseks tunnistati Tamsalu kultuurimaja vahvad tantsupoisid kavaga "Poisid võõral tänaval", trupi juhendajaks on Anneli Kalamäe.

"Rõõmu teeb, et paljud tantsurühmad, nagu Cadencia, Kunda ühisgümnaasium, Vinni-Pajusti gümnaasium, Maarjake ja Tamsalu kultuurimaja, esteetika- ja tantsukool, on meie festivalidel juba aastaid innukalt kaasa löönud," märkis liikumisfestivali korraldanud Önnela Raudsepp Rakvere spordiseltsi Kalev nimel kõiki osalejaid ja ürituse toetajaid tänades. (VT)

Tamsalu kultuurimaja tantsupoisid said vahva kavaga "Poisid võõral tänaval" eriauhinna.

Kunda ÜG liikumisrühm.

Kadrina trupi Cadencia noorem rühm tantsuhoos.

Rakvere tüdrukud mängisid minivõrkpallis pronksile

Kohila välisväljakutel läinud teisipäeval külma kevadilma trotsides peetud E-vanuseklassi (kuni 12 aastased) minivõrkpalli festivalil saavutasid hinnatava kolmanda koha Rakvere

spordikooli (SK) tüdrukud. Paarikümne osalenud naiskonnade hulgas nelja tugevama hulka jõudnud rakverlannad alistasid pronksmedalimängus tulemusena 21:13 kohaliku Kohi-

la võrkpalliklubi esindusvõistkonna.

Pronksmedali said kaela treener Ellen Arose juhendamisel mänginud Kelli Nõmme, Ronja Lydia Vehmanen, Emily-

Else Rohtla, Häli Vahula ja turniiri parima mängija tiitliga pärjatud Emma-Stiina Rohtla.

Minivõrkpalli kuld läks Viljandi SK tüdrukutele, hõbedad said Jõhvi SK pallurid. (VT)

Indrek Krigul võitis liigatennise etapi

Rakvere Rahvaia tenniseväljakutel läinud nädalavahetusel peetud SEB liigatennise meeste kolmanda liiga etapil saavutas esikoha Rakvere tennisklubi (TK) mängija Indrek Krigul, kes finaalis alistas tallelinlase Kristjan Kuutoki tulemusena 6:7, 7:5, 10:6.

Teel finaali oli tennistreenrina töötav Indrek Krigul veerandfinaalis alistanud Juri Ivanovi seisuga 6:4, 6:1 ning poolfinaalis Kadrina mängija Marger Pormanni 6:2, 6:3.

Rakvere TK mängijatest osalesid kodusel etapil veel

Aleksandr Holst, Kristo Kruusman ja Peep Priisalu. Nende võistlus piirdus seekord esimese ringiga. (VT)

SPORDIPILT

Teisipäeva õhtul Rakvere staadioni vihmamärjal murul International Challenge Trophy sarja kohtumises Slovakkia meeste U23 jalgpallikoondist (valges) võõrustanud Eesti U23 koondis pidi tunnistama külaliste paremust tulemusena 2:0 (poolaeg 2:0). Mõlemad väravad lõi Slovakkia eduks Adam Zrelak avapoolajal: esimese 35. mänguminutil penaltist ja teise 40. minutil.

KUHU MINNA ÜRITUS

RAKVERE RAHVAMAJAS neljapäeval, 29. mail kell 12 vähiliidu teabepäev "Teksades rinnavähi vastu". Tasuta.

VIRMA PUBIS reedel, 30. mail Eesti Mees ja retrodisko, laupäeval, 31. mail Eeri Bakhoff ja retrodisko. Algus kell 22. Tasuta.

RAKVERE RAHVAMAJAS laupäeval, 31. mail kell 13 Hämariku klubi hooaja lõpupidu, kulla tulevad sõbrad Setumaalt.

MUUGA MÕISAS laupäeval, 31. mail XV Muuga mõisa päev. Kell 14 Laekvere külateatri Eedi esietendus, E. Vilde ainetel kirjutatud ja lavale seadnud Öilme Lainesaar. "Armastuse pankrot", lugu kolmes vaatuses (esimene vaatus mängitakse mõisa tiigi sillal, teised kaks vaadust mõisa saalis). Mängivad

Tiina ja Kuuno Raudmäe, Eha ja Andres Nurm, Rein Talvis, Riina Reinmann, Arne Laas, Maie Ehlvest, Anne Rõngas, Sten Randmaa, Vaika Kivisepp ja Ülo Liivak. Etendus tasuta. Kell 16.30 sünnimetalite kättemõistmine ja vallavanema vastuvõtt gümnaasiumi ja kutsekooli lõpetajatele. Muusikalised vahelad esitavad Taavi Taar ja sõbrad. Kell 18 Rakvere teatri meesansambli RAMM kontsert, pääse 5 €. Kell 20 tantsuõhtu kohvilaudadega. Muusikat teeb ansambel Pärjament, tantsupause sisustavad Laekvere kohutantsijad ja Muuga estraadiring, pääse 5 €. Ostes pileti kontserdile ja tantsuõhtule 7 €. Põhikooli õpilastele tasuta.

NÄITUS

ART CAFÉS Kaurikooli kunstiklassi näitus.

LÄÄNE-VIRUMAA KESKRAAMATUKOGUS näitus "Daam maastikul" Ivo Ridalaane reproduktsioonid tuntud eesti maalidest.

Laupäeval, 31. mail ilmub koos Virumaa Teatajaga

AJAKIRI TEADLIKULE TARBIJALE

Kirjutame:

REIS

Tahad minna Stonehenge'iga tutvuma või lastega Pariisi ja Disneylandi? Anname nõu, kuidas panna kokku huvitav ja odav reisirak. Pakume välja neli sihtkohta.

KODU

Vanavara muutub üha hinnalisemaks, mööbel pole erand. Uisapäisa ei tasu puitmööbli uuendamiseks pihta hakata, tasa ja targu tehes üllatab tulemus tegijat ennastki.

MELU

Suvel on mõnus korraldada aiapidusid. Kuidas teha aga nii? Kas korraldada grillipidu või stiilipidu? Mida osta ja tellida?

Ajakiri kõigile Virumaa Teataja, Sakala, Pärnu Postimehe, Valgamaalase ja Järva Teataja tellijatele TASUTA!

OSUTI
AJAKIRI TEADLIKULE TARBIJALE NR 2 (3) JUUNI 2014

ILU
See, et looduskosmeetika ei tekita allergiat, on muut, kinnitavad neli arstid kui ka tootjad.

REIS
Kas soovid minna Stonehenge'iga tutvuma või lastega Pariisi ja Disneylandi? Anname panna kokku huvitav ja odav reisirak.

PAPINIIDU 66
Mereäärse korterid Pärnu

Kolimiseks val

Ainult tellijatele!

Pikk 8, 44307 Rakvere
E-post: toimetus@virumaateataja.ee
reklaam@virumaateataja.ee
Internet: www.virumaateataja.ee

Kuulutused ja ajalehe tellimuste vastuvõtt toimetuses E-R kl 9-17
Klienditeenindaja: Maret Sepp 322 9110
maret.sepp@ajaleht.ee
Peatoimetaja: Aarne Mäe 322 9101
aarne.mae@ajaleht.ee
Peatoimetaja asetäitja: Eva Samolberg 5340 4063, 322 9114
eva.samolberg@ajaleht.ee
Uudistetoimetaja: Andres Pulver 504 2186, 322 9103
andres.pulver@ajaleht.ee
Arvamustoimetaja: Risto Kukkk 322 9105
risto.kukkk@ajaleht.ee
Reporterid: Toomas Herm 525 0277, 322 9104
toomas.herm@ajaleht.ee
Aivi Pargi 322 9118
aivi.pargi@ajaleht.ee
Inna Grünfeldt 322 9128
inna.grynfeldt@ajaleht.ee
Eva Klaas 322 9113
eva.klaas@ajaleht.ee
Kristi Ehrlich 322 9117
kristi.ehrlich@ajaleht.ee
Teele Üprus 322 9107
teele.yprus@ajaleht.ee
Fotograafid: Meelis Meilbaum 5301 7746, 322 9124
meelis.meilbaum@ajaleht.ee
Marianne Loorents 5912 4080, 322 9102
marianne.loorents@ajaleht.ee
Keeletoimetused: toimetajad: Eno Noorväli 322 9125
eno.noorvali@ajaleht.ee
Niina Leek 322 9123
niina.leek@ajaleht.ee
korrektor: Hele Kulmar 322 9123
Küljendus: Marianne Hussar 322 9121
Andres Ott 322 9124
Reklaamitoimetused: reklaamitoimetuse peaspetsialist
Ene Sarjas 322 9100
ene.sarjas@ajaleht.ee
vanem-müügispetsialist
Airi Bachmann 502 3845, 322 9108
airi.bachmann@ajaleht.ee
müügispetsialist
Ingrita Retsold 502 4226, 322 9111
ingrita.retsold@ajaleht.ee
müügispetsialist
Ester Salamets 5307 3622, 322 9112
ester.salamets@ajaleht.ee
Väljaandja:
AS Ühinenud Ajalehed
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaas-
toid toimetada ning lühendada. Kaas-
toid ei tagastata ega retsenseerita. Välis-
autorite honorarid kantakse autori pan-
gaarvele kord kuus järgmise kuu
5. kuupäeval. Kõik ajalehes Virumaa
Teataja avaldatud artiklid ja fotod on
autorioigusega kaitstud, nende repro-
duseerimine, levitamine ning edastami-
ne mis tahes kujul on ilma ASi Ühine-
nud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta kee-
latud.
Sisuliste kaebustega võib pöörduda
pressinõukogusse pn@eal.ee või tel
646 3363. Virumaa Teataja ilmub viis
korda nädalas. Trükk: AS Kroonpress,
Tähe 133, Tartu. Trükiarv 6118.

Teisipäeval sündis
Rakvere haiglas
kolm poissi ja üks tüdruk.

Las küünlavalgus mälestusi paitab
ja kaotusvalu leevendada aitab ...

Avaldame
südamlikku kaastunnet
Ülle Puhilasele perega
kalli ema

ILSE NUKK
kaotuse puhul.

Lasteaia Mömmik kollektiiv

Igal meist on antud aeg,
aeg tulla, olla ja minna ...

KALEV REIMETS
Südamlik kaastunne
Reet Reimetsale
kalli abikaasa
lahkumise puhul.

Sirje ja Arvo Kobin

KINNISVARA

Müüa 3toal. korter Kadrinas. Otse omanikult. Tel 5349 1384.

Müüa MAAMAJA Paasvere Vana-
külas. Info 5308 1705.

MÜÜA Viru-Jaagupis 2toaline
san.remonditud ahiküttega
korter, olemas küttepuud ja
aiamaa. Info 5558 3812.

Ostan maad. 529 3609.

Silvestal OÜ ostab metsakinnis-
tuid. Kiire ja korrektne tehing! Pak-
kumise saamiseks helistage
5308 8945 või kirjutage
andres.toome@silvestal.ee.

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja
põllumaad. 504 5215, 514 5215.

Vahetan Toyota Hiluxi (2008) põl-
lumaa vastu. 515 7741.

Üürile anda 1toaline kõigi muga-
vustega korter Pikk 66, köögi-
mööbel sees. Üür 160 € kuus + komm.
maksud. Tel 553 0269.

Üürin juulis 2 tuba Võsul. Urve
526 9462.

METSAMATERJAL

Kehala HALUVABRIK müüb lõhu-
tud KASEKÜTTEPUID, koorem 5
rm, Rakvere piires hind 199 €. Tel
527 4013.

Kuiv küttepuu Laekveres. Tel
502 3148.

Kuiv küttepuu Simunast. Tel
515 7741.

Küttepuud lepp, kask koos veoga.
Tel 5554 6093.

Lõhutud küttepuud koos transpor-
diga. Tel 517 1522.

Müüa halupuid 5 rm alustel, kõik
puuliigid eraldi. 5399 3702.

Müüa kaseküttepuid. Tel
5344 1249.

Müüa kuivi küttepuid. Asume
Kunda, Viru-Nigula lähedal.
5347 7659.

OÜ Multi Varius müüb 3 m ja lõ-
hutud KÜTTEPUID (kõik puulii-
gid). 501 3862.

Ei ole lohutust,
mis leevendaks leina ...

KEIO NOORLIND
Südamlik kaastunne
Voldemarile perega
kalli poja surma puhul.

Antaares AS

Mälestame head sõpra
KALEV REIMETSA
Avaldame kaastunnet
Reedale ja tütardele.

Võrkpallikaaslased Peep,
Villu, Mart, Valdo, Jaak,
Kalev, Kahro, Aarne, Hillar

Müüa KÜTTEPUID, koorem 4 ruu-
mi. Tel 504 3246.

Müüa küttepuid Vinnis. Tel
5783 8999.

Müüa lõhutud ja 3 m küttepuud.
Puulõhkumisteenus. Tel 504 3326.

Müüa lõhutud küttepuid ja -klotse
(30 cm). Tel 515 7603.

Müüa lõhutud küttepuid,
ka 3 m. Metsamaterjali
transport. Info 5695 5572.

Müüa saetud, lõhutud küttepuid.
Tel 5192 4320.

Müüa soodsalt küttepuid al 29 €. 507 4553.

Müüa saetud, lõhutud
lepapuid. Tel 5919 8644.

Müüa soodsalt küttepuid koos
veoga. Asume Kadrina lähedal. Tel
5199 4895.

Pidevalt müüa küttepuid, veovõi-
malus. Asume Kunda lähedal.
523 4142.

PÕMM 3 m ja lõhutud odavad
KÜTTEPUUD. 5646 0921.

MUUD

Võtame tasuta vastu kilet, siloki-
let, plastkanistreid, big-bagkotte,
väetisekotte, pappi, paberit, plasti-
kut. Transpordivõimalus. Tel
502 0653.

TÖÖ

C-kat. autojuht leiab töökoha toi-
duainete jaotusveol. Nõutav koge-
mus, usaldusväärsus, suhtlemis-
oskus, riigikeele valdamine ja
täienduskoolituse kehtivus. Palk
alates 800 netto. Canter Kauba-
veod, Peeter 5647 3374.

Firma palkab ehitajaid. Kiire! Tel
5686 3083.

Kauplus ANOME Rakveres
võtab tööle autotarvikute
osakonda müügikonsultandi.
Info 522 0305. CV saata
auto.anome@mail.ee.

Otsime Tamsalu tehasesse val-
mistoodangu komplekteerijat. Töö
vahetustega, väljaõpe kohapeal.
Pakume stabiilset tööd. Oluline kiir-
sus, täpsus, pingetaluvus. Lisainfo
saamiseks helistada 5562 4726
või tulla kohale Tamsalu, O. Münt-
heri 1.

OÜ Rakvere Põllumajandustehni-
ka võtab tööle TRAKTORISTI Pu-
nasoo turbamaardlasse Palasi kü-
las. Kohapeal elamise võimalus.
Info tel 509 2275.

OÜ Jukmet võtab tööle
metallitöölisi. Väljaõpe
kohapeal. 5668 0191.

Pakume tööd CE-kat veoautojuhi-

Südamlik kaastunne
Terje Arrole
tema valusas leinas.

Naabrid kodukülast

Vaikus ja rahu on sinuga,
mälestused meiega ...

Südamlik kaastunne
Ellele ja Terjele
kalli poja ja abikaasa

KAIDO ELVRE
kaotuse puhul.

Perekond Maripuu

le. Töö vahetustega, 2 nädalat tööl,
1 nädal kodus. Vajalik töökogemus
pool- ja/või täishaakel ja eesti kee-
le oskus. Kasuks tulevad kohuse-
tunne, ausus, lojaalsus. Stabiilne
töö Soome-Rootsi vahel. Korralik
tehnik ja palju tööd. Tel
5340 0065, Andrus.

Metallitöõdega tegelev ettevõtte
pakub tööd MONTAAŽITÖÖLIS-
TELE. Info telefonil 5347 7879.

Pakun tööd puulõhkujale. Tel
5347 7659.

OÜ Kohala SF pakub tööd
lõpsjale ja noorkarjatalitajale.
Elamispiinnavõimalus.
Info 509 9296.

Teamwood OÜ otsib oma töökas-
se kollektiivi kogemustega TÕS-
TUKIJUHTI (Volvo L-70E), hõõvli-
OPERAATORIT ning TOOTMIS-
TÖÖLISI. Helistada tööpäevadel
8-17 telefonil 518 0106.

Vajame puhastusteenindajat Rak-
veres. Kiire! Tel 503 4219.

PÕLLUNDUS

Müüa hobusesõnnikut turbaga. Tel
5305 0306.

Müüa puhast pakendatud hobuse-
sõnnikut Rakveres kohaletoomise-
ga. 5345 7634.

Ostan randaali ja Kvernelandi adra.
Tel 5382 2006.

Rullisilo valmistamine teenustööna
(niitmine, pressimine, kiletamine).
Tel 505 3095.

SÕIDUKID

1994.-2006. a autode kokkuost.
553 3060.

Kasutatud autode müügiplats Rak-
veres Piiri 12. Info 5348 4869.

TEADE

Kevadlaat reedel, 30. mail kell 11
Rakvere gümnaasiumi hoovis.
Tule osta, müü ja vaheta. Info
rgopilasesindus@gmail.com.

TEENUS

Ahjud, kaminad, pliidad, korstnad,
müürid. Tel 504 7459.

Muruniidukite, trimmerite ja moo-
torsaagide remont. Rägavere tee
11, Rakvere, tel 5554 0526.

Aiakujundus, puuskulptuurid, hek-

ÜLO SÕMER
Mälestame
kauaaegset majaelanikku.
Südamlik kaastunne omastele.

KÜ Rakvere Oru elanikud

Mälestame ja avaldame
kaastunnet omastele

KAIDO ELVRE
surma puhul.

Sõbrad Triigi
võrkpallimeeskonnast

Mälestame
kauaaegset head sõpra

KAIDO ELVRET
Avaldame
kaastunnet lähedastele.

Marina ja Mati lastega

Avaldame kaastunnet
Leilil Pärnikule ema

METTA PÄRNIKU
kaotuse puhul.

Töökaaslased MTÜst Rakvere
Diakooniakeskus

Avaldame südamlikku
kaastunnet Reedale, Kairtile ja
Karinile kalli abikaasa ja isa

KALEV REIMETSA
kaotuse puhul.

Perekond Antik

kide lõikus. 507 3463 Hallan.

A-TORU, SANITAARTEHNILISED
tööd. 5332 4749.

AUTOREMONT (hammasrihma-
de vahetus, mootori ja veermiku
remont, sillastend). K-KUMMID
Tõrmas 324 4090.

Elektritööd, elektrikäit
A-pädevus. 503 3772.

Ennustusliin - 900 2202. Tariif 1 €
min.

KAEVETÖÖD, vee- ja kanal.trassi-
de ehitus, rokson, VEOTEENUS
(kallur + kraana), ohtlike puude
langetus. 5648 8916.

Katuseehitus ja remonditööd. Fas-
saadid ja üldehitus. Tel 5387 7119.

Ketassaekaatri teenuslõikus. Asu-
me Laekvere vallas. 5661 6074.

Lammutustööd. www.jaاتمprof. ee.

Kaevetööd, vee- ja
kanalisatsioonitrasside
ehitus, maakütte paigaldus,
santehnilised tööd. 514 3783.

Muruniidukite, trimmerite, võsa-
lõikajate, murutraktorite remont
Laada 20 Rakveres. 325 5332.
Töökoda 5853 6925.

Ohtlike ja probleemsete puude lõi-
kus. Tel 5302 3518, arborist.ee.

Pehme mööbli remont, veovõima-
lus. 322 7822, 506 1547.

Puude lõikus ja langetamine
kõitega ronides. Professionaalne
teenus mõistliku hinnaga. www.
puulangetus.eu. Tel 5822 8154.

VIRU MATUSETEENUSED
Rakveres Kunderi 6.
Külmik. 322 3046.
MATUSEABI 24 h 516 1480.

RAKVERE MATUSEBÜROO
Tallinna 15, tel 324 4473.
Juhataja Aare Rohumets.
MATUSEABI 24 h, 516 4699.

Puurkaevude, küttekaevude
puurimine, pumpade, septikute
paigaldus, vee-, kaevu- ja kanali-
satsioonitööd. Tel 521 7415, www.
baltipuurkaev.ee.

Rakke-, salv-, šahtkaevude puhas-
tamine ja remont. Vajadusel üle-
miste rakete vahetamine.
557 4792.

Reoveemahutite, septikute müük
ning paigaldus. www.reovesi.ee.
Tel 5306 5322.

Salvkaevude kaevamine, puhasta-
mine. 5672 7555.

Soodsad HAUAKIVID ja -PLAA-
DID Rakveres Pikk 3. 504 0320.

Süstime seinad soojaks hingava
termovahuga. Pikaajalise soojus-
tuskogemusega Therm OÜ,
www.therm.ee, info@therm.ee, tel
5660 6010.

Valmistame ja paigaldame
PUITTREPPE. Tel 502 5851, www.
trepivabrik.ee.

www.toonklaas.ee. Auto- ja ma-
jaklaaside toonimine. 522 2511.

VÄRVIME TEIE MAJA. Teeme üld-
ehitus- ja viimistlustöid. REGI OÜ.
5562 6123.

MÜÜK

KANTKÜLA PUUHOOV müüb
prusse, laudu ja immutatud terras-
silaudu. 515 7603.

Müüme kruusa, ehitusliiva ja
täitematerjali. 518 3098,
www.liiv-virumaal.ee.

MÄGIMÄNNI istikud. 5661 2596.

Müüa ehitus- ja täiteliiva, täite-
purustatud kruusa, killustikku ja
šöelutud musta mulda. Teeme
kruusateid ja platse. Transport.
505 5431.

Müüa klaasplastist septikuid.
502 5645.

**Väike-Maarja
AUTOLAMMUTUS**

Kasutatud varuosad Euroopa
ja Jaapani autodele
Rehvivahetus ja remont
Traileri rent
Ostame avariilisi autosid

Tel 326 1463, 504 3022, 558 3666
rannel@hotmail.ee www.hot.ee/rannel

Müüa saematerjali, voodri- ja põ-
randalauda. www.toomonu.ee,
508 9215.

Müüa põranda-, voodri- ja
ehituslaudu. Erinevad laiused.
Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Müüa sise- ja välisvoodrilauda
ning põrandalauda, erinevad pro-
fiilid, parim hind. Transpordivõi-
malus. Tel 513 2021, voodrilaud.ee.

Müüa sise-, välis-, sauna- ja
põrandalauda. Voodrilaudade
värvimine. Transp.
528 8224, 516 5192.

OST

Antigiäri Rakvere keslinnas (van-
nas turuhoones) ostab lauahõbe-
dat, kulda, vanu münte, märke,
postkaarte, vanaaegset mööblit
jpm. Raha kohe! Laada 14,
323 0702, 506 7819.

Ostan autoromusid. 5558 3686.

Ostan metallmahuti. Tel
5558 3686.

KADUNUD

25. mai õhtul kadunud Lääne-Viru-
maal Arknalt koer Reku (üks esi-
mene käpp valge, kaelas tume
rihm). Ootame infot 5695 1320.

ÄRA ANDA

Ära anda mööblit. 5558 3730.

KASUTATUD ASJAD

Komisjonikaupluses ÄH! Rakveres
Lai 1 hoovis palju UUSI ja KASUTA-
TUD riideid ja jalatseid. www.
äh.ee.

Ostame tuhandeid VANAAEG-
SEID ASJU (ka mööblit ja vääris-
metalle). Tühjendusostud majapi-
damiste likvideerimisel. Raha ko-
he, kojukutsed tasuta. Hansa An-
tiik, Pikk tn 7, Rakvere. Tel
324 0542, 528 2330.

Ostan restaureerimiseks laste pe-
daalauto ja nõukaaja automode-
leid. Tel 5665 5551.

AEROC

Aeroc Jämerä AS poorbetootodete tehas
Lääne-Virumaal Andjal vabab

TOOTMISTÖÖLISI

Ettevõtte pakub:

- vahetustega tööd;
- transporti tööle ja tagasi (Kunda, Rakvere, Kiviõli, Aseri, Haljala, Essu);
- sobivusel tähtajatut töölepingut;
- kohapeal väljaõpet;
- tööriietust.

Nõuded:

- pingetaluvus;
- korrektsus ning kohusetundlikkus;
- valmidus vahetustega tööks;
- soov omandada ja õppida uusi oskusi.

Lisainfo tel 329 5050, 329 5053,
e-mailil karmo.kapstas@aeroc.ee või tehases.AS Rakvere Metsamajand
valmistab

- UKSI, AKNAID, TREPPE
- SAUNU JA SUVILAI
- VOODRILAUDU
- TERRASSILAUDU

Tel 326 0850
HINNAD SOODSAD.
Tähtajad lühikesed.
www.rakveremm.ee

SÕIDUAUTO

AUTOREMONT

TAGASILDADE
TAASTAMINEHaljala tee 5, Tõrremäe
Tel 324 0540,
512 5254, 501 2459

www.soiduauto.ee

Maasoojuspumbad
Õhk-vee-soojuspumbad
PäikeseküteSOOJUS IGASSE
KODUSSE
VEE IGASSE
TORUSSEVabriku 7
Rakvere
Tel 322 3854
515 2655
verx@verx.ee
www.verx.ee

www.landeker.ee

OÜ LANDEKER

OÜ Landeker ostab
metsa ja maad,
sobib ka läbiraiutud ja
hüpoteegiga maa,
ettemaksu võimalus!Tel 489 4055, 511 0415,
517 9866, faks 489 4962.OSTAME METSAKINNISTUID,
KASVAVAT METSA JA
METSAMATERJALI.
PAKUME VEO- JA RAIETEENUST.AS Lemeks Põlva
Tel 502 1666; 799 1474
Margus.Juhkam@lemeks.ee

Lähemalt meist: www.lemeks.ee

LEMEKS MEYS

AEGVIIDU PUIT

Ostame peenpalki
KUUSK
ja MÄNDLäbimõõt 8-34 cm, pikkused
3,6 m +30 cm ... 6,0 m.
Lisandub ülemõõt 10 cm.
Palgi vastuvõtt 24 h.

Tel 605 3655, 515 4315.

Official Partner

www.kia.ee

Kõik hinnas – navist
tagurduskaamerani.
Võit on juba käes!Eripakkumine Kia cee'd FIFA World Cup™
varustuspaketiga mudelitele.

Hääluhtimisega navigatsiooniseade koos tahavaatekaameraga, tagurdusandurid, täisautomaatne kahetsooniline kliimaseade, 16" valveljed, elektrilised aknatõstukid, musta värvi kõrgläikega viimistlus interjööris, nahaga kombineeritud istmekatted ja uksepolstrid, 3 aastat KIA 24h Autoabi, 7 aastat kaardiuuendusi navigatsiooniseadmele jpm.

> cee'd al 15 090 € > cee'd SW al 16 490 €

> Keskmine kütusekulu alates 4,3 l/100km > CO₂ emissioon alates 114 g/km

The Power to Surprise

Tule küsi lisainfot Rakvere Autotehnika Kia salongist!

Rägavere tee 42c, Rakvere. Tel 324 4446, 5334 5533, info@autotehnika.ee, www.autotehnika.ee
Rakvere Autotehnika OÜ – parim Kia teenindusdiiler Baltikumis 2013UUS PEUGEOT 308 SW
AVARAM SÕIDUELAMUS

Tutvumispakkumine

Tutvumishind al. 15 490 €
Kuumakse al. 171 €
Kaskokindlustus 280 €
Kütusekulu al. 3,2 l/100 km
5 aastat garantiidOlete oodatud 30.-31.05
Peugeot 308 SW
esmaesitlusele Wiru Auto
Peugeot esinduses

Uue Peugeot 308 SW pakiruum on oma klassi suurimad mahutades 610-1660 l. Kasutusrendi tüüpi autoliisingu krediidikulukuse määr on 2,91 % aastas järgmistel näidistingimustel (seisuga 05.05.2014): sissemakse 15%, jääkväärtus 25 %, aastane intressimäär 2,25 % + 6 kuu Euribor, periood 60 kuud, lepingutasu 199 eurot. Hinnad sisaldavad 20% käibemaksu. Peugeot Liisingu pakkuja on SEB Pank. Enne liisingulepingu sõlmimist tutvustage ning vajadusel konsulteerige Peugeot' asjatundjatega. Peugeot Kindlustuse teenuse pakkuja on If P&C Insurance AS. Enne kindlustuslepingu sõlmimist tutvustage vajadusel konsulteerige asjatundjaga 6 100 455.

UUS PEUGEOT 308 SW

MOTION & EMOTION

Wiru Auto

Wiru Auto OÜ Kreutzwaldi 5b Rakvere
Tel. 329 5560; automüük 329 5565; peugeot@wiruauto.ee www.wiruauto.eeBellus Furniture on suurim
pehmemööblitootja Eestis,
kelle toodangust võib leida üle
terve Skandinaavia. Firma pakub
tööd enam kui 300 inimesele.Pakutav ametikoht:
TOOTMISTÖÖLINE

Töö kirjeldus:

Pehmemööbli valmistamine:
komplekteerimine, polsterdamine,
liimimine jne.

Ettevõtte pakub:

Tasuta transporti suundadel:

- Tamsalu - Pandivere - Raeküla - Väike - Maarja - Vinni- Haljala
 - Kiviõli (Püssi, Rannu) - Kunda - Haljala
 - Kiviõli - Sõmeru - Haljala
 - Tapa - Kadriina - Aaspere - Haljala
 - Rakvere - Haljala
- Varasem töökogemus sarnasel ametikohal pole oluline, vajadusel teostame väljaõppe kohapeal.

Nõuded kandidaadile:

Põhiharidus;
Füüsiline vastupidavus.Töökohale kandideerides on võimalik
teha proovitööpäev.

Kandideerimise tähtaeg 22.06.2014

Tööle asumise aeg: niipea kui võimalik
Asukoht: Rakvere mnt 23A, Haljala alevik,
Haljala vald, Lääne-Virumaa

Kontakt:

Liliana Suvorova
Tel: 323 2142; 5305 8544
E-mail: personal@bellus.com

bellus®

It's not a sofa
it's a feeling